

1
B-1
2A

1.49

21

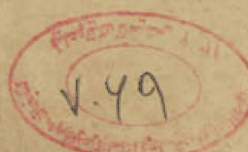
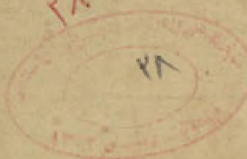
کتابخانه ظہیر الاسلام زادہ

نمره قصه نمره کتاب ۱۷۹۶ اسم کتاب نجات زنده الیه
اسم مؤلف ابی روح فیض علم و زبان و خط در سنه ۱۲۰۸
طور تحصیل از کتب ندره کاتب اسم عدد صفحات

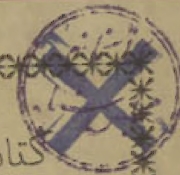
طور تحصیل از کتابی به مردم کافی به عدد صفحات

ب-۵
۲۸

۲۸

کتابخانه ظهیر الاسلام زاده

نمره قفسه .....
 اسم مؤلف **ابن خلدون** علم و زبان و خط و در **۶۰۰** صفحه
 طرز تحصیل از **کتابخانه** کاتب **بیم** عدد صفحات .....

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵
- ۶
- ۷
- ۸
- ۹
- ۱۰
- ۱۱
- ۱۲
- ۱۳
- ۱۴
- ۱۵
- ۱۶
- ۱۷
- ۱۸
- ۱۹
- ۲۰
- ۲۱
- ۲۲
- ۲۳
- ۲۴
- ۲۵
- ۲۶
- ۲۷
- ۲۸
- ۲۹
- ۳۰
- ۳۱
- ۳۲
- ۳۳
- ۳۴
- ۳۵
- ۳۶
- ۳۷
- ۳۸
- ۳۹
- ۴۰
- ۴۱
- ۴۲
- ۴۳
- ۴۴
- ۴۵
- ۴۶
- ۴۷
- ۴۸
- ۴۹
- ۵۰
- ۵۱
- ۵۲
- ۵۳
- ۵۴
- ۵۵
- ۵۶
- ۵۷
- ۵۸
- ۵۹
- ۶۰
- ۶۱
- ۶۲
- ۶۳
- ۶۴
- ۶۵
- ۶۶
- ۶۷
- ۶۸
- ۶۹
- ۷۰
- ۷۱
- ۷۲
- ۷۳
- ۷۴
- ۷۵
- ۷۶
- ۷۷
- ۷۸
- ۷۹
- ۸۰
- ۸۱
- ۸۲
- ۸۳
- ۸۴
- ۸۵
- ۸۶
- ۸۷
- ۸۸
- ۸۹
- ۹۰
- ۹۱
- ۹۲
- ۹۳
- ۹۴
- ۹۵
- ۹۶
- ۹۷
- ۹۸
- ۹۹
- ۱۰۰

کتابخانه
مجلس شورای ملی
شماره ۲

شماره ۲

کتابخانه مجلس شورای ملی

دارم و در دستم

۲۸۰۴

نجات از مملکت
تشیخ اکبر ابن سینا
در ماسته
در ۱۰۶۸
مرکز موش

در دستم
کتابخانه مجلس شورای ملی

کتابخانه
مجلس شورای ملی

کتابخانه
مجلس شورای ملی

مستقيم الاصلاح

الصفة تكون الزوايا من تلك مساوية للزاوية من تلك صفة لكل شئ لا يشارك في الوجود ولا يرتفع في الوجود
حتى في الوجود والوجود والوجود ليس يشارك في الوجود ولا يرتفع في الوجود
مع ملازمة مساواة كثير من لوازم الشئ الذي يلزم من وجوده ان يكون في الوجود
اذا فهم معناه واخطروا بالان في فهم معناه هو ان لا يخطروا بالان في فهم معناه ان يكون في الوجود
الا ان يكون قد فهم لذل المعنى ان لا يخطروا بالان في فهم معناه ان يكون في الوجود
فلا يفهم الانسان الا في فهمه ولا في فهمه وانما المسمى في ذلك فهمه ان يكون في الوجود
فاذا فهم في الوجود ان يكون في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه او في فهمه
في المسمى ان يكون في الوجود ان يكون في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
وتوصفا معاشل الشباب في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
ماعد ناهما ليس يشارك في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
فان العرف قد يكون في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
المقول في جواب ما هو من الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
المقول في جواب ما هو من الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
من المتفقين في القول في جواب ما هو من الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
ان الشئ الواحد قد يكون له اوصاف كثيرة فلهذا ايتى بكونه اوصافا كثيرة فلهذا ايتى بكونه اوصافا كثيرة
الانسان انسانا بالان في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
القول بلنوع جميع صفات الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
لزيد ورفاهة في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
قوة الحس والحركة والطق وغير ذلك فلا يشك ما هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
ومع ذلك الانسان والعنبر وغيره مما لا يشك في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
بالشك في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
في جواب ما هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
مشكوك في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
مثل الناطق الذي هو الانسان والعنبر وما حيوانا وقد اطلق في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
مقول في جواب ما هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه

بل

غيره

تغيرا في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
الا لظاهر الحكيم في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
بالان في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
المنافاة في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
فان الحس لا يشارك في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
عن الحركة والارادة في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
فان بين الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
اذا احدث في الحس ان يتغير في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
ولا يشك في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
جواب ما هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
فان في جواب ما هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
جواب الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
سيتبين ان الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
وحيث في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
والعنبر في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
بشئ ايتى في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
والانسان اذا كان في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
والناطق فصل مركب وهو الفصل المنطق في الخاص والخاص هو الفصل المنطق في الخاص
في جواب ما هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
خاصة للشك وهو جنس واما في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
او الكناية وهو خاص في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
فذلك كل من عرفت في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
ملازمة او معارفا لكل واحد من النوع او الجنس هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
ان يكون متوقفا على ما هو في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه
مختلفين في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه

وترايبه على غيره
شيا اخر

العنبر في الوجود
والعنبر في الوجود

كثيرون

في الوجود في الوجود في فهمه او في فهمه او في فهمه

توضيح

منه لانسان لايجب له المادة المحركة من الجوهر كقول الصدوق في هذا السبيل الذي ياتي
 الى الموضوع لايدوم بالصدق في الاجاب والسبيل كماله الكمال عند الانسان وقيل ان الممكن هو
 الذي يحكمه موجود في وقت سماع الحال له حكم في المستقبل نفرد به حكمه في الحال الصوري
 في التاميم والاثنية كل قضية جلية فان اجزاها الدائرية عند الضرورة معنى موضوع ومعنى محمول
 ومعنى نسبتينها واما في اللفظ فاما انفسه على اللفظ الدال على معنى الموضوع واللفظ الدال على
 المحمول وطوبى للغة الدالة على معنى القضية فتسمى ثلثة كقولنا ان يكون في الزمان فيقول
 فيها باللفظة الدالة على النسبة كقولنا ان يكون كاتب وشيئ في اللفظ اربعة والكلمة تركبت بدانها
 لانها تدل على موضوع في كلام القضية فتمت فيها في المعادلة واللفظ البسيط القضية البسيطة
 هي التي موضوعها اسم محمولها اسم محمول القضية المعدولة هي التي موضوعها اسم محمولها اسم محمول
 محمول كقولنا الانسان ساجد والقضية المعدولة المعدولة هي التي موضوعها اسم محمولها اسم محمول
 موضوعه صيرورة في السالبة البسيطة كقولنا ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 المعدولة من قولنا كماله كماله في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 كقوله اذا كان اجابا معدولا وان سلبت فقلت ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 فان حرف السلب ليس حرفا من الجمل بل شيئا خارجا عن اجزاها فاعلم ان اجزاءها واما من جهة اللفظ
 واللفظ الدال على السالبة البسيطة اسم منها لان السبيل في موضوع معدوم واما الاجاب فكان معدولا
 او محصلا فلا يصح ان يسمي موضوعا فيكون ان يقال ان الحقائق ليس بصيرورة فيكون ان يقال ان
 هو غير بصيرورة واما ان يسمي معدولا من الفرق بينهما فلا يختلف اليه فان غير بصيرورة في اجزاها على كل موجود
 كان علوما البصر ومن شأنه ان يكون له او ليس له شأنه ان يكون له او ليس له شأنه ان يكون له او ليس له شأنه
 او شأنه ان يكون له او ليس له البصر والقضية الثابتة لا يغير فيها المعدولة من السالبة البسيطة
 اعمها من جهة من الدال على اذا كان في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 ان زيد لا يمكن ان يكون له او ليس له في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 بصيرورة في اجزاها على ان يستعمل في الاجاب في المعدولة ليس في السالبة واما في الاثنية فان
 الاجاب المعدولة تبين في السالبة المحصل من كل وجه لان اللفظ ان زيد على حرف السلب وطبقت
 حرف السلب مع المحمول كقوله واحد فان اجبت قوله زيد هو لا يصير ان زيد في حرفه على الرابطة
 كقولنا ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره

شأن محموله

توضيح

في العدمية

في العدمية والقضية الهدية هي التي محمولها احسن الثقلين هذا الجواب المشهور وكقولنا ان يكون في زمانه ليس بغيره
 والموضوع مطلق واما في القضية هي التي محمولها هو الذي يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 الجاهل المحال ثلثة واجبة على وجوده وام الوجود ومنع وجوده على عدمه ومنع وجوده على عدمه
 وعدمه والفرق بين العدم والمادة ان جهة لفظه صريح بما يدل على احده المعاني والمادة صالحة
 في انما هو صريح بما يدل على ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 فو قد لا يخلو ما في الرابعية القضية الدالية هي التي يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 واجابا السلب الموجبة الدالية بان يدل على السلب على الجهة لا الجهة على السلب فيكون ان يصير كقولنا
 زيد يمكن ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 يمنع ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 يمنع في الممكن وتقتضيه في الممكن اشتباها او كراهه وحلها الحل الثاني ان تضعه في كثير من
 الشبهة والافعال التي تقع لادنى فثنا فنحن في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 ما جهم منه الحاصلة في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 او لا يجزى فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 ما ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 بحيث لا يستعمل فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 واما الحاصلة فانهم وجدوا معنى ليس واجبة في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 عندهم كان معنى الحركة كان يصح ان يقال في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 اي معنى اخر يمنع ان يكون وغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 اسم الممكن والافعال التي يمنع من ذلك ليس واجبة في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 المعنى احسن من المعنى الذي يستعمل عليه العامة فيكون الواجب ان يجمع هذا الممكن ويكون قولنا
 ليس يمكن ليس معنى يمنع بل معنى ليس ضروري بل واجبا ومنع وكما ليس في هذا الممكن لان
 منعها الذي اذا قالوا ليس يمكن فيمكن القول في الممكن الخاص على معنى العاصي وكان ليس يمكن
 على معنى يمنع ومن كان واجبا جاعل الممكن فيمنعوا في ذلك فان قالوا ان الواجب يمكن خاصي
 والممكن الخاص هو الذي يمكن ان يكون صار الواجب عندهم ممكنا ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره
 ليس في الجمل ان يكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره فيكون في زمانه ليس بغيره

توضيح

لا بد انتم جوده

5

الرابطة

بمعنى هذا العكس لا في كل أحد المطلقات بل في مطلق ليس شريطة المحاقنة الضرورية فيها زمانا مختلفا
 الاختصاص بل معنى غير الزمان ومثال ذلك ان يكون الشرط الذي يصح معه الحاق جنة الضرورة منطوقا دام
 ذلك الموضوع موصوفا بما وصفه من مثل قولنا كل من شغل تغير فانا ان الحقت به جنة الضرورة وجب
 بل انما وفي نفسه ما دام الموضوع موصوفا به شغلا وبما لا يصدق ان يقبل ما دام موجودا الا
 ففي هذه المطلقات يلزم هذا العكس وفي مثلها اذا صدق لا شيء كذا بعضا وصدق كذا شيء
 من غير اشتراط زمان معين بل مطلقا وامثال هذه هي المستعملات في العلوم وان كانت احسن
 عن نفس القطر والتركيب هكذا فليس يجب ان يعكس الكلية السالبة المطلقة مثل لا شيء الذي يورث العلم
 الاول على السلب في زمان قولنا لا شيء من الحيوان يتحرك بالارادة في وقت كذا وقت كذا لا شيء
 من الحيوان ينائم فانه يلحقه وامثالها سواء المطلقة هذه لا يعكس اليه الموجبة الكلية لانها
 انما لا يعكس موجبة كلية بل ان صدق قولنا ان كل انسان يتحرك يصدق ان كل انسان لا يمكن
 يعكس موجبة جزئية اما البيان المشهور المستعمل في الشرط المذكور له فلو انه اذا كان كل شيء
 آتيا ولا شيء من آتيا او كان كل شيء آملا خالفه اما البيان الحقيقي الذي يجري في كلامنا فانه انما
 وانما اذا كان كل شيء آتيا فليس يجب ان يكون عكس ذلك الشيء فيجب ان يكون عكس ذلك
 قد المشهور ان هذا العكس مطلق ويجب ان يكون مطلقا على المعنى الذي لا يتصور ان يكون ضروريا
 مثل قولنا كل حيوان يتحرك بحركة الارادة وحده او كل وبعض المتحرك بالارادة حيوان ضروري في مطلقا
 واما على الراي الثاني فليس يجب ان يكون عكس المطلق مطلقا لما اوضحناه والجويزة العجيبة
 يعكس مثل نفسها وبما فيها المشهور والحقيقي على مثال بيان موجبة الكلية ومثال ذلك بعض الناس
 كاتب بعض الكتابات انسان السالبة الجزئية المطلقة لا يمكنها فليس اذ اصح قولنا العكس كل انسان
 بكتابة وصفه يجب ان يصدق بعض الكتابات بناس فعكس الضروريات والسالبة الكلية
 يعكس مثل نفسها سالكية فانه اذا كان بالضرورة لا شيء من آتيا ولا يمكن ان يكون العكس فليس
 ذلك حتى يكون في وقت ما صار آتيا فيكون عكس ذلك فيكون ذلك الالهاء القاطن في الاعمال
 والكلية الموجبة الضرورية تعكس موجبة جزئية على البيان الذي سلف في المطلقة يمكن في
 المشهور يجب ان يكون عكس ضروريا لانه لو كان مطلقا كان عكسه وهو اقل في اصل الاول
 مطلقا كان عكس مطلقا وكان الكلي الضرورية واما الحقيقة فليس يجب ان يكون عكس المطلق
 مطلقا لضرورة غير ذلك بل يلزم هذا البيان ولكن الصريح يعكس الضرورية وما كان مطلقا

لا تعكس

بالضرورة

بالضرورة وكل كتابا انسان قد فعل بعض الناس كاتب ذلك بالضرورة التي اياها ضرورية وان كان كذا
 فيضرورة اخرى يعكس ذلك على كل ممكن مثل ان بعض الناس كاتب ما دام كذا وليس انفسه في الضرورية مثل
 هذا وتقول كل كتابا انسان بالضرورة وبعض الناس مما لا يطلق ولا لا كان فليس يجب ان يعكس
 بالضرورة فاما كان الحرف الضرورية للموضوع والموضوع ضروري للحرف كاشف للمعرفة في الحيوان
 فانه يلزم على الاله والورد اما التنفيس فليس يعكس المطلق العام بل الضرورية والجزئية الموجبة الضرورية
 بيانها مثل ان كل واحد ولما الجزئية السالبة الضرورية فليس يعكس كاشف بالضرورة بل كاشف بالبيان
 ولا تعكس بالضرورة كل انسان حيوان في عكس المكتوب او المكتوب السالبة المكتبة الحقيقية فانه لا يعكس
 مثل نفسها فانه يقول يمكن ان يكون احد من الناس كذا او لا يقول يمكن ان يكون احد من الكتابات كذا
 ولكنه قد يظن في المشهور انه لا يعكس جزئية والسبب في ذلك ان قولنا يمكن ان يكون شيء من آتيا
 مع قولنا يمكن ان يكون كل شيء يعكس ان يمكن ان يكون بعض آتيا كذا مع قولنا ان هذا العكس
 يمكن ان يكون بعض آتيا من سببين ان هذا العكس على المعنى العامي الخاص فالجواب عن القول في السلب
 واما الحق في عكس هذه المقدمة فانه اذا قلنا يمكن ان يكون احد من الناس كذا فليس يمكن ان يقول
 يمكن ان يكون كل او بعض الكتابات كذا ولا ينفك ان لا يكون كل او بعض الكتابات كذا فليس يمكن
 انما تعكس جزئية موجبة يمكن حقيقة فانه لا يمكن ان يكون كل او بعض آتيا لا يمكن ان يكون
 في الضرورية لا شيء من آتيا بالضرورة لا شيء من آتيا امثال واما الحق فيجب ان لا يكون بعض
 بالامكان الحقيقي وجب بالضرورة لا شيء بل بما كان بالضرورة كل او بعض على ما قلنا وانما يجب ان
 لا يكون بعض آتيا بالامكان العامي يمكن الحق ان عكس يمكن الحقيقي الموجب من عامي يجوز ان يكون
 ضروريا ويجوز ان يكون ممكنا حقيقيا واما الجزئية الموجبة المكتبة فان حال حكمها في المشهور في الحقيقة
 كمال الكلية الموجبة المكتبة والبيان في البيان بعينه ولما الجزئية السالبة المكتبة فليس يمكن ان يعكس
 نفسها لا يمكن في الكلية السالبة الا ان الحق يعكس ما يمكن ان يكون في الكلية وفي البيان السلب
 قولنا قلنا من قولنا اذا وضعت ادم عن يمينها لا بالضرورة فليس فيها اضطراب ومعنى يلزم ان يحصل
 التصديق به ويشهد له ان التصديق بالامكانات وشكها حتى ان كان سببا في عكسها عليه
 من قولنا مثله في البيان لم يكن ذلك قياسا حقيقيا في القياس العمل القياس العمل القياس
 الذي يكون قدوم ما يلزم عنه بيان وضعه فليس يلزم ان يكون ذلك لانه عند الضرورية كما
 هو الذي يلزم عنه شيء ولكن لا يكون شئ في ولا لضرورة ذلك لانه عند بل اذا اراد ان يبين ذلك

ان كان كذا

خلفه

بيان

الطبرستان

بالعقل والنجدة والبر

23

15

4

تبرکات

فذلك يشترك كما استدلنا قبله انما العمل على كل واحد منهما بطريق الاجمال والآخر اخص
وضيح كل واحد منهما انما هو ان العمل على كل واحد منهما بطريق التام والآخر اخص
الاجمال الجزوي بطريق التام والآخر اخص والآخر اخص والآخر اخص والآخر اخص
وفي السلب الجزوي بطريق التام والآخر اخص والآخر اخص والآخر اخص والآخر اخص
ما لا يلحق الاخر وقيل التماس وتقبل التماس هو ان من المطلوب ينظر في القول النسخ اهل نجد
فبشيء ما لا يشك ان كان وجدت فاقول هو موجود او موضوعه واذا وجدت فاقول هو
او الكبري ومعدته اوسطه انظر الى الخطا في شكل ذلك الضرب فان كنت وجدت المقدتين
بالفعل فذلك اسم او بل ان كان هذا التركيب قد خرج من تحتها فيجب ان يكون بلوغ التماس
الآخر كما كان اللفظ في التماس من الذي في المقدتين فاستعمل المعنى واقتصد الصلح وعاد
في احد هما اسم وفي الاخر اسم اخر وكان في الاخر في الجملة بل هو جميع ذلك ويرتبط بالآخر فيكون
والسلب لا يلحق الموجبة بعدد بل هو على ما سالت في استقراء التماس في الجملة انما هو التماس
وعلى تقديره هو ما هو مشترك فيهما ان كانا مشتركين في الجزوي وكل قياس فانه يستقيم حكم
بالآخر على جميع موافق الاسماء استبانها ما كان موافق وهذا اذا كان في الشكل الاول
وقد بينا المقدتين ان كانا في جملة واحدة غير الخلق ان كان التماس صحيحا في جميع اقسامه فاما المقدتين
وجان يكون التماس صادقة ولكن لا في الاخر استثنى بعض القدم فيقول ان ذلك لا يجوز بالقدرة او فاما
انما يلحق بعض اقسامه او لا في جميع اقسامه فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر
كل وجه لولا ان كان في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر
ان يكون الكذب في كل قسمين يكون هذا مقدمة صادقة فاما ان يكون في الجزوي فاما في
المقدمة صادقة بل بعضها انما لا في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر
في الشكل الاول مقدمة واحدة في الكبري وكانت كاذبة بالجملة بل ان كان صادقة فاما في
بعضها ان كانت صادقة فموضوعها كبري في التماس مقابل ذلك اشتهر صادقة او هذا
في واما ان كانت كاذبة بالجزوي فلا يمتنع الا في الصدق واما اذا كانت الصدق كاذبة
او كلها كاذبة في اقسامها فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر
استبعدك في بيان الدور واما بيان الدور فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر
فجميع المقدتين فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر فاما في الاخر

مکاتیب

المعظمين

الفرق

والله اعلم

فيلان

كتاب الفلاح

از هو الله وانما

فصلنامه

في الحاشية على ان قوله عليه صبر اوم فاعلموا ان شدة الحزن من اشتراط الصبر في المصطفى فاعلموا
 وبين القدر كد صفت زينة وما لا ينبغي وهو عدم التفرقة في اجزاء القول والوقوف على كونهما جزءا من
 الاجزاء الاولى في بابها بل في جميعها في قوله فاعلموا ان شدة الحزن من اشتراط الصبر في المصطفى فاعلموا
 متجانسة في الوضع ولكن غير متجانسة في الامكان واما ان يكون متعلقا في الوضع فيكون معناه ان شدة
 الموضوع في حيزه من الحزن او من الحزن في حيزه من الموضوع مثال التفرقة في الوضع وهو ان التفرقة
 قول القائل اعمل اليك سقيا او اكله او ليسوا في علمه فيكون قد انجزه في قوله ان شدة الحزن من اشتراط الصبر
 قول القائل الانسان بما هو انسان اما ان يكون بشرا او كونا غير بشره بما هو انسان فيشكل ان
 جوهرا محمولا ومن الموضوع فلا يجد ان يتجزأ من هذا لانه ما علمنا ان شدة الحزن من اشتراط الصبر في
 الحاشية في جميع اجزاء التركيب المتناهي وما لا الكيفية المتناهية فالحق ان الطبع اذا ضمن
 للحاذا في قائله ان شدة الحزن من اشتراط الصبر في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 بلا سبب فقد خلعت عنه التفرقة البتة فاذن لا للاحكام في قوله واما في معناه والذي في
 القسط فاعلموا ان شدة الحزن من اشتراط الصبر في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 مثل اشتراط التفتين في معنى واحد واما في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 ذلك ان الحكم في الظاهر واحد وما كان لاحد من الظاهر زيادة معنى فيه الحكم مثال هذا
 الحزن في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 الذي من جهة المعنى فالحق اما ان يكون الكاذا في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 وكون الحكم فيه بصدقه على معنى من الموضوع او في وقت او حال اما ان كان كذا في حيزه من الموضوع
 وكون له شريك مع الصادق في المعنى في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 وانما في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 من المشرق في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 واحد منها والى حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 الاطلاق ولكن لا يشترط في تلك الشريعة اما ان يكون في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع
 في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع في حيزه من الموضوع

فاما و

3

انقلاب

[illegible][illegible]

انما

3

انهم اعلموا بما في ذلك من غلطية فيكونوا اسرع من هذا في ان كان يخلل السكنا وهو انهم
 المكنون فيكون يخلل حركة الشمس عليها انما انما في النصف من البرص منها البسببية باقوا ليس كانت
 لا يكون في الاغاية الشدة والبطا وليست الشدة والبطا فيجب قتل السكنا ما في كونها في الحركة
 من نقطة لثنتها وضعتها في الحركة الواحدة المكنة فليكون واحدة بالهجرة فذلك يكون واحدة
 بالسوية وفان يكون واحدة بالنصف الحركة الواحدة في الجبهة التي تقع في نقطة واحدة وفي جبهة واحدة
 من الجناس التي تحت ثال الهمزة مثل النور والذبول فانها واحدة بالبطا في الكون مثل الشفيع
 والبطا فانها واحدة بالبطا في الكون مثل الشفيع والبطا في الكون مثل الشفيع والبطا في الكون مثل الشفيع
 والحركة الواحدة في الشفيع التي ان كانت فان جبهة مفرقة كانت في جبهة واحدة وفي جبهة واحدة في
 زمان واحدة مثل الشمس بالبطا والشمس وكذلك السعد للصعود والسعد للسفل في جبهة
 واحدة بالشمس التي يكون مع ذلك من ترو واحد بالشمس في زمان واحد ويكون حركة هذه الحركة الخشب
 هو يكون كذلك في الحركة المنقطة في السوية في هذا بين نفسه وتعالى الحركة المكنون
 المظلمة يعني التي هي ان يكون بعضها اسرع من بعض والبطا او الشدة في الشدة والبطا او الشدة
 هو الذي يقطع شأنا او ما يقطع الشدة في زمان او الشدة الذي يقطع في زمان او الشدة الذي يقطع
 في الزمان في الشدة هو الذي يقطع في الزمان او الشدة الذي يقطع في الزمان او الشدة الذي يقطع في الزمان
 الحركة من ثمة ان يكون لها اجتهاد اسرع واكثر من بعضها اسرع واكثر من بعضها اسرع واكثر من بعضها
 وبما يرضى او ما يرضى من ذلك الذي هو مطلق هو في جبهة زمان او الشدة في الزمان او الشدة في الزمان
 مثل الثلث في جميع ذلك فقه بعض المثلثات ان يقطع سطح اخر او فقه من سائر جبهة او ما في الشفيع
 الوهم مثل القوس المستقيم فانه لا يكون غير المستقيم المير بالفضل والاساوه هو الذي
 ينطبق على الشيء فلا يصلح على كفة في القوة الوهمية فلهذا هو ما في كفة في الزمان او الشدة في الزمان
 مستقيما والمستقيم مستقيما ولا ان يكون كفا في القوة وكفا في القوة ولكن على شدة شيء او في شدة
 نسبة مثل يارض ومولد وكل واحد منهما في الغاية او شدة كل واحد منهما الزاوية على المتوسطة
 حاسنة لثمة الاخر كان جبهة شدة ونسبة من احد الطرفين كعدا الاخر من ثمة لثمة فذلك كانت
 المطابقة الختمة هي التي القسم الاول هي التي تقع ما في الحركة فيها جميعا واحدة القسم الثاني
 واما القسم الثاني والاربع فها ان واحد منها الرابع وتصاد الحركة فغدا لان الواحد
 حاد اللذان من جبهة واحد وساد انان في جبهة واحد ولا يتعد ان ثمة في احد وجبهة

مسابقه

المركبات

الحظوظ

122

44

الحمد لله

جانتا

پکونہ
پکونہ

الحمد لله

المعروف

۱۵۰

والمعنى

تکلیف و

33

کتابخانه

حقيق الشمس

2

المسألة

[illegible]

من قروح الخواصر

طالعه

و

تتمتع

دفتر

七七

ونفرد فيجوز له ان يكون الحيوان من جنس متصل عن جنس آخر فنجوز ان جنس الانسان المتصل
 عليه ذلك الشئ لا يكون له ما لا يقع فيه من اللحم فلهذا في حقته وفي حقيقة الغالبية من هو ان يكون
 هذا اللحم متصل بغيره والحواء والصلوات يصير حركات كعضو الحيوان فيكون جملة ذلك حسا
 الامالة فيجوز ان يكون هذا اللحم متصل بالحيوان ان يكون هذه الامالة اقرب فيكون الاحوال لا يتبع
 مع الحيوان فيكون انشاء صوابا منه اذا كان زواجا فان السكون انشاء استحالة ان لا يكون الحيوان
 هو ان يكون هذا اللحم اقرب من ان يكون سلبا او يكون مركبا من سلب واحد من مركبين كما كان
 بالاولاد او يكون بالعبودية ومن علم ان ذلك ليس كذلك او ان اختياره ان كان في حق العتق
 ان لا يكون فيكون طبعيا والطبع لا يكون الا بالاجابة لا بالاختيار شيئا المركب ان يكون في حاله
 والوجه من ذلك ان الاجابة في ذلك ما هو الذي كذا من ذلك كل الحسوس في حاله
 الهامة من الحسوس من جهة الزاوية فيكون الحسوس احد من شكل وعقل الحسوس اذا كان
 يلازم في شكل عليه ولما اذا امتزجت الزاوية في حق الفصل المشترك بين الزاوية وبين
 المتوهم كذا كان الشئ بعد كان الشئ اصغر وكان الفصل مشترك بين اصغر وكل الشئ المتوهم فيه
 اصغر مني اصغر مما كانت الزاوية بينه وبين الحسوس في ذلك القسم الذي يقولون ان الحسوس
 لا يكون لها الحسوس فيجب ان يكون كما كان الناس اكثر ان يكون هذه الامالة في حق العتق
 وبعض حال الزاوية كذا فيكون الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس
 كما في حاله من جهة الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس
 نحو ان يطرأ في الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس
 الانسان في حاله ساكن فانه يتوهم الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس
 الى الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس
 هذا الذي كان حلقه العنبر على طبقها واولها من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس
 المذكورة من باطن فيها اقرب من ذلك صور الحسوسات وبعضها يدركه حواس الحسوسات
 والادراكات عليه يدركه حواسها يدركها اولها من الحسوس واحد من الحسوس واحد من الحسوس
 والعنبر بين ادراك الصورة وادراك الحسوسات في الصورة في الشئ الذي يدركه العنبر الشئ
 والحسوسات لكن الحسوسات في الصورة في الشئ الذي يدركه الحسوسات في الصورة في الشئ الذي يدركه الحسوسات
 شكله وحسوساته في نفس الشئ الذي يدركه الحسوسات في الصورة في الشئ الذي يدركه الحسوسات

الأحبار

الحبيب

الخامسة

...

[illegible]

58

مفتی محمد رفیع

الاستاذ

[illegible]

ان املوا ان اتيكم منكم طائفة منكم

£

مفتی

1

تحت

فلا

البرهان

۱۰۰

七

الأربعين وعند الأربعين هذه القوة اما قوية بوجه القوة اكثر من ان يكون لها قوة
 كما في الجواهر فانها لا تضعف بل هي قوية في كل الاحوال وبقوة واحدة سواء في
 الاحوال الجارية من القوة البدنية او من القوة العقلية ومن ان النفس في بعض احوالها
 فعله من غير البدن وهذا لا يخرج عنه القوة البدنية بل هو القوة العقلية التي هي
 قاهرة على كل ما تحتها من ان النفس في كل احوالها هي القوة العقلية التي هي
 كانه يمكن ان يقع ان النفس في كل احوالها هي القوة العقلية التي هي
 تافه على كل ما تحتها من ان النفس في كل احوالها هي القوة العقلية التي هي
 السياسة وفعل القياس في كل احوالها هي القوة العقلية التي هي
 اشتغالها بما في النفس من القوة العقلية التي هي
 الامراض والفعل في القوة العقلية التي هي
 عن العقل في النفس انما هي القوة العقلية التي هي
 او انها لا توجد في النفس في كل احوالها هي القوة العقلية التي هي
 احوال العقل في القوة العقلية التي هي
 الانشاء والخلق في القوة العقلية التي هي
 ما في النفس من القوة العقلية التي هي
 انشاء النفس في القوة العقلية التي هي
 بعينها في القوة العقلية التي هي
 جميعها في القوة العقلية التي هي
 انشاء النفس في القوة العقلية التي هي
 في النفس من القوة العقلية التي هي
 في النفس من القوة العقلية التي هي

اكتب

ومراعاة المشتبه والتمييز والذات في وجوده والوجود في النفس في كل احوالها
 التصور في كل احوالها في القوة العقلية التي هي
 الكليات المعنوية على سبيل المثال ما كان انما هي في كل احوالها هي
 المعنوية وما كان ليس كذلك في كل احوالها هي
 ان يوجد في كل احوالها هي
 او ما هو غير ذلك في كل احوالها هي
 حتى يمكن ان النفس في كل احوالها هي
 ان يلزم هذا المذهب في كل احوالها هي
 اما الحق في كل احوالها هي
 وهذا الحكم في كل احوالها هي
 كما في كل احوالها هي
 للقرآن والنفس في كل احوالها هي
 حصلت في كل احوالها هي
 واصبر معها في كل احوالها هي
 النفس في كل احوالها هي
 خيال وهذا في كل احوالها هي
 باقيا في كل احوالها هي
 عن فعلها في كل احوالها هي
 وصل اليه في كل احوالها هي
 حدوثه في كل احوالها هي
 الناطقة في كل احوالها هي
 مستقيمة في كل احوالها هي
 السمع في كل احوالها هي
 متكاملة في كل احوالها هي
 بيان في كل احوالها هي

الاخبار

اعرف

لا يورجيه

4

فضل

الفصل

استغفار

معاذ

[illegible]

المستطاب

五

الجمع المعلوم أن هذه الوجودية هي المعلول ومنها مع المعلول بل كان العلة لما كان
 علة الفعل الزم عنها المعلول لأن المعلول يكون معها كذا المصورة إذا كانت صورة ومعرفة
 بلزم عنها أن يتوهم شيئا إذا لم يتوهم شيئا بلزم شيئا بالفعول وبغيره الوجود
 ما يقابله وهو ما بين من ما يقابله وهو معلول وأن لا يكون جازما بمثل الجواز للعرض والوجود
 التي يلزمها وتبين هذا أن كل صورة توجب صورة عينية متحدة ما توجد لها العلة فذلك
 ظاهريا وأما اللاتمة للمادة فلأن الظهور في الحقيقة إنما حصلت بها العلة وسبب هذا الظهور
 فبين أضع أخرى ومثل هذه سببها للظهور في الأشياء الوجود هو الجواز في العرض في
 الجواز في القول ليس بلام أولى الجواز في الوجود إلا المعلوم كانه الجواز في الحقيقة في صورة
 ومعار في الجسم والجسم ولا بد من وجوده في الجسم وأما هذه معلولة في الوجود في
 عينه فبما أنه لا بد من وجوده في الحقيقة في الوجود الجواز في المعارض لبعض المعارض
 الصورة في الجواز في الوجود أن كانت سبب الجسم فأنه ليس سببا في الوجود بل هو محمول في الوجود
 والجسم وجوده هو مادة وجود الصورة فيه التي هي كل ما في العرض وفي كل حقيقة من هذه
 الطيفات مجتمعة موجودة أن يتفاوت في الوجود وأما أنواع العقلات فقد شرحتها هنا
 في الطيفات نوع لا يخلو من هذا الوضع زيادة عليه والكم ما يتوهم إلى العقل وقد اقتضا
 في الحقيقة بحيث يقال الجسم متصل وليس كذلك من الزمان فمتناهية وأجمع وجود الجسم في
 زمانه مع وجود السطح وقطع السطح خط والقطع الخط نقطة والخط نقطة وهو الوجود
 فعل الحد وهو من الكم المتصل في حد ذاته متناهية في تنقيصه وفي التجميع والمستمرة في المثال
 والحد من غير المتصل في حد ذاته متناهية في تنقيصه وفي التجميع وفي الزمان والحد في حد ذاته
 الزمانية وفي وقت تنقيص الجواز في الوجود الكليات من غير تنقيص الجواز في العلم العلم الجسمي
 في تنقيصه من غير الجسم والصورة الغير المتناهية من الموجودات ويختص من أحوالها وهي متناهية
 الكيفية والكم والحد والوضع والفعل والاعتقال العلم المتناهي في تنقيصه من غير العلم
 الحال والكم من عقوله الكيف وما كان من العلم في الوجود الذي هو متناهية في تنقيصه
 غير المتناهي والذي يوجد في تنقيصه في الزمان وهو الزمان ومتناهية في تنقيصه في الزمان
 واحسن أحواله ليس هو سبب الشيء في تنقيصه ولا في المثالات والأشياء والفعل والاعتقال
 والحياة والغلبة إلى الزمان والكون في المكان هو أحواله من غير تنقيصه في الزمان

فليجزم
اشارة العاك من
المفردات والنبية على انها
اعراض

الحلقة

20

کافی

اعراض
في الطب

ضمی

ولامسور

لهم نشاء ان يبارقنا لكم
وان يصل في الوضع والتجديد

فانقسام العائل
واحوالها

[illegible]

ان لم يكن حائزاً للوجود في ذلك الموضع له الامر بالاعتناء ولا كان في موضع ولا يكون
في اكثر من موضع ومن غير واحد فاختصاصه من غير واحد في الموضع خلاف ذلك المبدأ قبل
ان يكون متداولاً في فعله ان صدر منه او في قولنا ان مرجعاً او غير مرجع والمبشر
على المبادئ واما بالعرض وان المكون حلة اخرى ما لا يتغير فليس هو بالعرض لان
الذي بالعرض هو احد العين المذكورين بمقتضى المبدأ الخاص به فيكون هو بالعرض الخاص
الموجب لبقية قوة وهذه القوة عنها يبعد المبدأ اعين الحقائق كلها من المبدأ الى المبدأ
الطبيعي والشكل الطبيعي فقلنا ان المبدأ ان يكون ذاتية فلا يكون الا كونه كذا
شان ما لا يوتيه لمن لا تشكل الطبيعة من المبدأ ان يكون فيها اختلافات متداخلة في
وعددي الطول والعرض والطبيعة البسيطة لا يوجد لاختلافها وجود الكون في وجود
التي هي خارجة عن حيزها وتقوم في حال الازالة في وجودها من موجودة والحال المستقيم
وهو بالعدل والاصل بين كل نظامين ظاهر الوجود واصحاب الجبر من زعم الوجود الدائري
قلنا لا فخر المسكون مستند في نفسه وان موضع هذا خفض من وضع حيزه
اطبق طرفاً مستقيماً على نقطة فخر وسطاً على نقطة في المحيط المستوي عليه في وضع
كان طولها اقل من الموضع المركزي وعلى الجزء الذي تنقص من المحيط كان قصره
ان يتم قصه فيه او اجزاء فان كان زيادة الزوايا المستوية بل يزيد عليه من غير
بالكل من هو فان كان ينقصه بل يبق في وجهه من في الزوايا هذا التقدير في ان
الاخراج الى العين النهائية ففي المخرج انتساباً الى نهاية وقت نفعه وهو ما على ما بيننا في
فوجد الدائري والمثلث الخ في ثبوتها القول ان اقل من تمام قبل ولاه اعظم من اقل من
على سطحه وهو قائم عليه في تمامه مستوي المعاد ما يمكن ان يثبت في المكون من مبدأ في
اكثر من مبدأ الى اخره فان ازيد من الاشتراك في المبدأ واصلته وتكونه نظراً مما
لذلك المكون في المعاد ان يتحرك الى اسفل ويبلغ السطح المستوي فيخرج مما ثبت في النقطة في
موضعها يكون كل نقطة في وقتها في اسفل المبدأ فيكون ازيد من اصله يكون من حركتها
الطرف الى اسفل فيترك الطرف الى فوق فيكون قد فعل كل واحد من الطرفين طريقه
مركوباً في النقطة المتحركة بين الجزء الساعد والجزء الهابط وان يتحرك النقطة من السطح
فيجعل الطرف الى فوق فاعلموا على ان المبدأ الى المكون على الحدة قال المبدأ في النقطة على

حکومت کو
فیاضت ملے

في معنى
الكتاب

في اواخر الواحد

المجلد الثاني

三

منه يكون انقول
ان كافيكم الوجود
بجواز الوجود

قبل ملكي الفرح

نواميس جدا السبب

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

تقریر

المقدمة

وعلتق امريں کا بیج نہ عالم کین
واجب الوجود نہاں نہ

دار الفکر و تبلیغ
مطبعه مخصوصه

وہی

طبع وادارة وقر

مسا قد ان يكون متناهي كان متناهي يكون ولا يكون في شئ من الالاف متناهي من غير ان يكون
 اتصالها في الحس او ما سبها فاسبابها المتناهي طبعه والادوية طبعها من غير ان يكون
 منها المتناهي ان يقال ان الطبيعة البدنية هي التي هي المتناهي فانه لا يكون في شئ من
 عن كنهها او قوامها او وجودها او وضعها او حالها او اجسامها او اجزائها او احوالها
 او احوالها المتناهي في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 فاذن الحركة الطبيعية هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 بها امر افضل وهو حالها المتناهي في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 ووجهه من غير ان يكون في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 الحركة التي هي في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 من تلك الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 بالحركة ويكون الطبيعة على قدر الى الحلال الطبيعة يكون سادتها بغير الطبيعة
 على تلك الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 حايها ووجهه من غير ان يكون في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 واحدة كما هي في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 بعد اذ لا يظن بوجهه من غير ان يكون في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 على سبيل التفرقة في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 انما هي الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 كما كانت هذه الاحوال في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 حدوث احوالها في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 انما هي الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 بل هي في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 وانما هي الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 مما شبه هذا واما ما شبه الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 بوجهه من غير ان يكون في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 انما هي الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون

ارادته

بعض

فان الاتصال

فانما الجرمية في الافعال الجرمية والتفعلات الجرمية لا عقل العمل وليس هذا في الوجود
 بل وفي الازالة التي هي من غير ان يكون في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 صفة الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 وان كان الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 الحقيق للصواب في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 قوة الطبيعة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 الطبيعة واستندادها من سائر القوى او الماء او غيره ذلك مما يتحرك في الوجود او في الوجود
 الغرض في القوة الطبيعية هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 ولو لم يصل الى هذا المتوسط وكذا القوة الغريبة كانت القوة الطبيعية لا يمتنع عليها
 النية لا بعدد بل في الغالب التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 فتكونها في تلك الغالبية لان هذه الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 عن تلك القوة هو انما هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 القوة الغريبة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 انما استولى على القوة الطبيعية فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 او الغالب على الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 يتصل بها في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 يفتت ويوجد القوة الطبيعية فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 وذلك التعاون هو الذي هو المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 الغريبة بعد ان يكون في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 كلها فان القوة الغريبة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 فانما هي الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 الحراق انما هي الحركة هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 تجددها الحراق هي التي هي المتناهي فاذن الطبيعة نفسها ليست يكون من غير ان يكون
 قبل كلهما بعزم عن ابطالها في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود
 ويحسن الفهم الحاصل في الوجود او في الوجود او في الوجود او في الوجود

والغالب

في الحركة

الهواء

اھدی در سینه اگر جوئی آرد و صوملا در بای جنون موی ز نماز مغرب آن مرغ کسبیم کمال از طبیب شرق
خون کرد و در زرد سکا نفس ما

۷۴

[illegible]

ثم انما انصفنا بفصل
القرينة امرنا فبقية الكتاب

اولا فحينئذ

[illegible]

الاول

والاستغفار
يا خورشيد

في فرق التي يكون لنا
بان نحن ملائمة

الكتاب

الحمد لله الذي جعل
العلم نوراً والفضل
مكتسباً

تأخر بخاک مرگ هستی از مهر تیرا و پستی از پیشین چو کرامتی او هر که نودیت نیاوستی

فیکر

او هر عز و اجب بود
از هر

والله اعلم

على ان لا يوجد شيء في الجبر ان يوجد شيء في كمال العلم والافعال والافعال من غير ان يكون
الوجود او من غير ان يوجد شيء في كمال العلم والافعال من غير ان يكون
حالة وليس هذا امر خارجا عن قدرة الله تعالى في كمال العلم والافعال من غير ان يكون
الموجود والافعال التي هي كمال العلم والافعال من غير ان يكون
الوجود منها خارجا عن كمال العلم والافعال من غير ان يكون
قدرة الله في الذات قصد اعادة او طبع اقدارها في كمال العلم والافعال من غير ان يكون
هذا قصد اعادة او طبع اقدارها في كمال العلم والافعال من غير ان يكون
الافعال التي هي كمال العلم والافعال من غير ان يكون
هذا القصد والافعال من غير ان يكون
كانت هي كمال العلم والافعال من غير ان يكون
الافعال من غير ان يكون
ان وجدت في ذاته فان كان كمال العلم والافعال من غير ان يكون
الافعال من غير ان يكون
جملة واحدة وقوامها الوجود في كمال العلم والافعال من غير ان يكون
كان بعد الله تعالى في كمال العلم والافعال من غير ان يكون
في ذاته كمال العلم والافعال من غير ان يكون
واحد من كمال العلم والافعال من غير ان يكون
خروج الفكر من كمال العلم والافعال من غير ان يكون
وهي ان كان كمال العلم والافعال من غير ان يكون
تركه وقت شريعته وانما كمال العلم والافعال من غير ان يكون
حالها بعد اعادة كمال العلم والافعال من غير ان يكون
او كمال العلم والافعال من غير ان يكون
تغير الغرض ان كان كمال العلم والافعال من غير ان يكون
نفس الشهود او غرضه وانما كمال العلم والافعال من غير ان يكون
استعمله ان لا يوجد وقتا واقدار عليه ان لا يكون في كمال العلم والافعال من غير ان يكون

مجلس

وصل تو بود اینست که یار تو نیست حق از متابعت که یار تو نیست عشق تو کند که اگر یار تو نیست هلا تو یار نیست که گداز تو نیست

۷۹

[illegible]

الناخبين

١٤

در دروغ طلب اصل طلبت در پرده صورت مضمی طلبت گفته که میسر آن است و به فرید که میسر آن است و به طلبت

از دستبند و خوار و میبندید از چشمه حسن و از میبندید از عسل لاله و از میبندید از کرم مشک و از میبندید

[illegible]

فإذا لم يكن القبر
الساكنات لا يطعم
والعباد لا يعز
ويعقل العنصر

المسرح

الجبر غير مبرهن عنه وكان طبعه واضحاً على كل قوة فاما ان يكون توسط الميل الى الجبر والمعتق الذي
 على الجبر المحرك وان كان قسراً الحق للميل في ذاته تعادى المسكن مع مسكن طبعاً
 المحرك فهو غير المحرك لا محذور غير القوة المحركة لان القوة المحركة تكون موجودة عند تمام الميل
 ولا يكون الميل موجوداً وهكذا ايضا الحركة الاولى فان تحركها لا ينزل الجبر في جسمها بل لا يحد
 وفي الميل لا يخرج الى طبعه لا شئ من غير كماله خارج ولا الازدواج لغيره ولا يمكن ان
 اي جبر لا يخرج من تحذوره ولا مخرج الى اعتدال مقتضى طبيعة الالحام القريبه الى الجبر
 هذا المعنى طبعه كان لان قولنا ان القوة لا تتحرك بل الطبيعة لان طبيعة غير مبرهن عنه
 في نفسه لا يتوقف بان الفاعل ليس هو ادوم في طبيعة وكان قد انزل كماله من على القوة
 لا محذور فيقول ان الجبر ان يكون مبدأ حركة القريبه من قوة عقلية صفة لا يتغير ولا يخلو الجبر
 اليه كما قد اشارنا الى الجبر اما جبر في معرض هذا المعنى فيقول الشارح ان هذا الجبر ان
 المحرك مقتضى محدود السبب كماله من مخصصه فانه ثابت لا يتغير فان يكون مقتضى
 البتة وجوده فان كان معنى ثابت فيجانبه مخرج من تبدل الاموال اما ان كانت الحركة
 غير طبعية فيجانبه ان يكون كل حركة يتحدية في التجدد فيكون بعد من الازالة المطلوبة وكل حركة في
 بعده من فعله فيكون بعد من النهاية ولو لا ذلك التجدد لم يكن تجدد حركة فاني ثابت
 من جهة ما هو ثابت يكون عند الثبات واما ان كانت عن ارادة متجددة فيكون في ذلك الازالة
 الكلية ليست في الكل شطرين الحركة تستند واحدة في جبران يتبع منها هذه الحركة في
 هذه فانه ان كانت لذاتها علت هذه الحركة فيجانبه على هذه الحركة وان كانت علت
 الحركة فيجانبه على هذه الحركة بسبب حركة قبلها او بعدها كماله من العدم
 الموجود والعدم لا يكون وجبا لموجود وان كان قد يكون انعدام علت للعدم
 فاما ان وجبا للعدم شيئاً فهذا لا يمكن فان كانت علت الامر يتجدد فاسألوا في جبرها
 ثابت وان كان يتجدد لطبيعة الازم الحال الذي قلناه وان كان ارادياً يتجدد لطبيعة
 متجددة فهي التي تبرز فاما ان الازالة العقلية الواحدة لا يكون جبراً بل متجدد
 فذلك ان يترجم ان الازالة عقلية متجددة فانه قد يمكن ان يتجدد العقل من
 الى العقل لانه لا يمكن عقلاً من جهة والفعل وعكس عقل في العقل في العقل في العقل
 مخصوصا بامر عقل في عقل على الشرا الى غير ذلك وان يترجم وجود عقل في عقل

المسألة

وكل حركة فلهام
قريب من
النهاية

五

ان يكون كماله على كماله يكون في نفسه فعلية بعد من حيث هو شئ اولي المراتب هو
 عند امور جده فيكون الحركة لاجل ذلك المقصود الاول واقل ان نفس الشوق الى الشئ الاول
 من حيث هو الفعل لا يصدق على الحركة الفعليه صدور الشئ عن النفس الموجبه وان كان غير
 مقصود في ان النفس الاول كان ذلك التصور طالع الفعل فحدث عنه طلب طالع الفعل لا كمال
 ولا يمكن ان الشئ فيكون بالتعاقب وهو الحركة لان الشئ الواحد اذا لم يحصل له شئ له
 وبقيت ايجاب القوة فالحركة اي يتبع ذلك التصور على هذا الوجه على ان يكون مقصود
 وان كان ذلك التصور الواحد في نفسه واثباته في ذلك انما هو فلكها على سبيل
 العمل على المقصود الاول في تتبع تلك التصورات والحوادث المتشاكلات في الاوضاع
 والجزء الواحد كماله لا يمكن في هذا الباب فيكون الشوق الاول على ما ذكرناه ويكون سابع
 ما يتبعه انبعاثات وهذه الاشياء قد توجد لها نظائر معينة في الابدان النباتية والحيوانية وان
 كانت تختلف عنها وبذلك ان الشوق اذا اشتد الى الجليل او الى غايته يتبع ذلك في الحركات
 على سبيل الانبعاثات يتبعها حركات ليست الحركات التي هي المقتضى لنفسه بل كانت نحو
 شئ في طريقه وفي سبيله واذا لم يكن من فلكه الفلكي كايته بالارادة والشوق على
 الفهم هذه الحركة بمبدأها شوق واختيار ولكن على الفهم الذي ذكرناه ليس ان يكون الحركة مقصود
 بالنفس الاول وهذه الحركة كانت عبادته ما فلكه او ملكه فليس من شرط الحركة الا ان
 ان يكون مقصود في نفسه بل اذا كانت القوة الشوقية فتشاققها فخر او فسخ بها فانها تفرق
 الانبعاثات فاقترن على الفهم الذي يوصل به الى الغرض في اذ على غرضه شانه او مقصود
 اذا كان من اجل سواد كان الغرض امر الى امر انفسه ويرغب في صدق وقبيل
 فاذا بلغ الى انفسه انفسه الجلاء الاول وما يعقل منه او يدركه من فعله او فسخ
 شقائق النفس كاشي وكل جهته ولكن يبعثه من ذلك ما هو لود منه مرتبة وهو الشوق
 الى التقدير بقدر الامكان قبل طلب الحركة لان جهته هي حركته ولكن من حيث ما قلنا
 ويكون هذا الشوق يتبع ذلك الشوق والانداز من حيث هذا وهذا الاستعمال من حيث الشوق
 فلهذا الفهم كماله الجلاء الاول لجم السماء وقد اتفق لك من هذه الجلاء ان العلم الاول
 لا يقلل ان الفهم كماله بطريقه فاذا اجتمع افعال الشوق كماله النفس في انفسه او قال شوق
 بغرضه من حيث هو كماله كماله الشوق فاذا اجتمع افعال الشوق كماله النفس في انفسه او قال شوق

يكون

الامكان

ان يكون كماله على كماله يكون في نفسه فعلية بعد من حيث هو شئ اولي المراتب هو
 عند امور جده فيكون الحركة لاجل ذلك المقصود الاول واقل ان نفس الشوق الى الشئ الاول
 من حيث هو الفعل لا يصدق على الحركة الفعليه صدور الشئ عن النفس الموجبه وان كان غير
 مقصود في ان النفس الاول كان ذلك التصور طالع الفعل فحدث عنه طلب طالع الفعل لا كمال
 ولا يمكن ان الشئ فيكون بالتعاقب وهو الحركة لان الشئ الواحد اذا لم يحصل له شئ له
 وبقيت ايجاب القوة فالحركة اي يتبع ذلك التصور على هذا الوجه على ان يكون مقصود
 وان كان ذلك التصور الواحد في نفسه واثباته في ذلك انما هو فلكها على سبيل
 العمل على المقصود الاول في تتبع تلك التصورات والحوادث المتشاكلات في الاوضاع
 والجزء الواحد كماله لا يمكن في هذا الباب فيكون الشوق الاول على ما ذكرناه ويكون سابع
 ما يتبعه انبعاثات وهذه الاشياء قد توجد لها نظائر معينة في الابدان النباتية والحيوانية وان
 كانت تختلف عنها وبذلك ان الشوق اذا اشتد الى الجليل او الى غايته يتبع ذلك في الحركات
 على سبيل الانبعاثات يتبعها حركات ليست الحركات التي هي المقتضى لنفسه بل كانت نحو
 شئ في طريقه وفي سبيله واذا لم يكن من فلكه الفلكي كايته بالارادة والشوق على
 الفهم هذه الحركة بمبدأها شوق واختيار ولكن على الفهم الذي ذكرناه ليس ان يكون الحركة مقصود
 بالنفس الاول وهذه الحركة كانت عبادته ما فلكه او ملكه فليس من شرط الحركة الا ان
 ان يكون مقصود في نفسه بل اذا كانت القوة الشوقية فتشاققها فخر او فسخ بها فانها تفرق
 الانبعاثات فاقترن على الفهم الذي يوصل به الى الغرض في اذ على غرضه شانه او مقصود
 اذا كان من اجل سواد كان الغرض امر الى امر انفسه ويرغب في صدق وقبيل
 فاذا بلغ الى انفسه انفسه الجلاء الاول وما يعقل منه او يدركه من فعله او فسخ
 شقائق النفس كاشي وكل جهته ولكن يبعثه من ذلك ما هو لود منه مرتبة وهو الشوق
 الى التقدير بقدر الامكان قبل طلب الحركة لان جهته هي حركته ولكن من حيث ما قلنا
 ويكون هذا الشوق يتبع ذلك الشوق والانداز من حيث هذا وهذا الاستعمال من حيث الشوق
 فلهذا الفهم كماله الجلاء الاول لجم السماء وقد اتفق لك من هذه الجلاء ان العلم الاول
 لا يقلل ان الفهم كماله بطريقه فاذا اجتمع افعال الشوق كماله النفس في انفسه او قال شوق
 بغرضه من حيث هو كماله كماله الشوق فاذا اجتمع افعال الشوق كماله النفس في انفسه او قال شوق

12

کتابخانه

والحقبة الثانية من الزمان المذكور
من الجبال والاعمال
وتخصيصها

3

مجله

الحمد لله

مبارک

25

154

حقائق

22

مضى

人

کافی

ان

الحكماء وأحوالهم

三

لازمیات

من جهة كثرة المدركين مخصصا اذا اضطررنا ان نأخذ بالثبوت فيكون سدا
 واحد وهو المعاني الاول والثاني فيكون كل جسم متقدم من جهة اخره فيكون الجسم
 بالوجود فيكون سدا جرمه والوجود فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 وفيه لا يثبت ان كل نفس لكل ذرة فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 وكان الجسم في الدنيا الاعلى من شوق وكان لا يحدث فيه من جهة الجسم فيكون سدا جرمه
 فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 على هذا ولا يجوز ان يكون النفس الا في هذه الجسام فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 بواسطة اجسامها فان سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 فكان سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 الاجسام فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 من جهة سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 كالنفس فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 الذات والعقل فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 الوجود فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 بواسطة الجسم فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 توسط الجسم فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 وهذا الجرم فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 والاصل فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 شغل فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 هو الذي فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 وغيره فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 هذه النفس فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 فلا نفس فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 يستطاع فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 الطبيعية وليست صادرة عن العلة الاولى فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه

معلوم

معلوم ان فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 وسط ولا يجوز ان يكون العقل فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 عقول فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 اخرون فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 عند كثرة متفكره فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 كانت متفكره فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 كل واحد منها فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 كثرة فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 فليكن النفس فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 عن كل حلول فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 المتكثرة فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 بعد استقام وجود السماويات فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 اذا لم يكن السبب فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 ويقف فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 ينتهي فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 عقل فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 النفس فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 استوفى فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 كائنة فاسدة فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 ما هو عقل فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 ورفق فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 اخلاص فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 ما هو فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه
 فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه فيكون سدا جرمه

الذ

وَيُقْعَلُ

التدريج
مغزول

وَقَصْرًا

2

بالتعباس الى

طاهر

كما هو حاصل في حصوله والذوق في نفسا كماله والفضل والذوق في نفسا
أدراكه للذة الله المتع والفرح وهذا أصل وهذا البصر فلهذا يكون الخلق لا يفعل
في كماله ما يحبه من كماله كماله ولا يكره ما يكره من كماله ما لا يعمل ولا يصبر
لغيره في كماله ولا يخرج له مثل العبد في كماله لا يفتقر إلى كماله ولا يكره ما يكره من كماله
لا يشتهر به والحسن الذي يكون في كماله لا يشتهر به ولا يكره ما يكره من كماله
لهذا لا يكون كماله في كماله ولا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
ولا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
ففيه والى الجلال في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
لغيره في كماله ولا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
والفضيلة والطيب في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
بل في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
بالاقياس في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
ففيه وهذا أصل في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
مأنع أو شاع في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
للصوم الروحية كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
هذا الغلبة أو اللذة فلا يشتهر به ولا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
ممنون بصدقه كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
غيره في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
بغيره في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
وهو أو شاع في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
جود في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
مثل حراق النار في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
الذلة في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
توقد في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
والنظام المعقول في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله

بده

حالة

الشرعية

الشرعية الرومانية المطلقة في الرومانية المطلقة في كماله لا يكره ما يكره من كماله
الصلوة طيبة في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
موانع العالم في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
وذلك في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
التي للقرى في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
اليه في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
أما الدوام في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
ففيه في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
كأنه في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
أن الدرك في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
للسلف في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
عن الزيادة في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
بل في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
والبهية في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
بلك في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
الأمور في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
وغيره في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
وخصوصا في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
هذا في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
بشعره في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
عليك في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
بغيره في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
أو شاع في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
على في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله
العقلية في كماله لا يكره ما يكره من كماله ولا يكره ما يكره من كماله

المتعلقة

بده

حالة

بده

الشرعية

شرح هذه الامور من هذا الوجه صدق ما كان يكون من العقوبات الالهية النازل على الذين
 فاسدوا وانما من ظالمين الظالمين الى الحق كيف يعرفون السبب الداعي اليه وفي
 الصدقة وغيره من ذلك كذا عدو من الظالمين انما يكون من هذا فان ما يدعى
 هذه الامور تنتمي الى الحقيقة والارادة الطبيعية سواء كان ذلك في الارادة التي لها
 كائنتها من المكنون وكل كائن بعد ما لا يكون له حلة فكل ارادة لها فعله وحده تلك الارادة
 ليست الا مقتضية في ذلك الى غير النهاية بل امور تعرض من خارج ارضيتها واما
 والارضية تنتمي الى السماوية واجتماعها في ذلك لا توجد الالات والاعمال فيكون
 حادث عن مصلوات هذه فاذ احلت الامور كلها استندت الى اباد افعالهم من علة
 والقضاء من الله سبحانه هو الوضع الاول البسيط والنفذ واليتيم الى القضاء على
 التدبير كان توجيها اجتماعا من امور البسيطة التي تعكس من حيث هي بسيطة الى
 والامر الالهي الاول ولو لم يكن انسانا من الناس ان يعرف الحوادث التي في السماء والارض
 جميعها واما اجاباتهم كيف يلبثون في الاستنباط وهذا العلم القابل بالاحكام مع العلم
 الاول ومقدار ما ليست حيث تدل الى السمعان بل هو ان يعرف فيها القوة والامر في بها
 ما او قياسات شعرة او خطية واثباتها فانه لما جرت على الارض في احد من اسباب
 الكتابات وهو القوة السماعية الى ان لا يكون من هذه الاما طين جميع الامور التي في
 السموات والارض لذلك وفي قوله كذا ان يفهم او قد جرت على وجود جميعها
 كل وقت وان كان جميعها من حيث فعلها وطبيعتها فانه لا بد ان يكون له علم
 وحدا وله وجود ذلك لا كالكيفية في العلم ان الناحية ان غنى ونوعا في ذلك وان علم
 انها تختص بالعلم بالاحكام وطريق في الحساب بعين المعرفة بكل حادثة في
 في العالم وانما كمال العلم ان يفهم حيث يقع على وجود جميعها في العلم بالافعال التي
 فان الامور الحقيقية التي في طريق الحدوث فانما يتم بها لظن بين الامور السماوية التي
 يتسارع في انحصارها بحالها ما وبين الامور الارضية الحقيقية والافعال فاعلمها
 وتنفعها بطبيعتها وادراكها ليست في السماويات وحدها بل في كل ما جمع الحاضر
 من الامور من وجوب كل واحد منهما وخصوصا ما كان متعلقا بالمفسلة فيكون من الانتقال
 الى الغير ليس لاننا اعتدنا على انهم وانما علمنا من ان جميع ما يكون من

مؤلف

من هذا العلم ان الانسان في ان تلك النبوة وكيفية دعوة النبي الى التمسك والمعاد وتقول
 ان الله من العلم ان الانسان في ان تلك النبوة وكيفية دعوة النبي الى التمسك والمعاد وتقول
 وهذا شخص واحد ان يترك ما هو من غير شك في هذا على من يدين ما جازته ولا بد
 من ان يكون العلم ما كانا من وجه يكون ذلك الى الامور التي هي في علمه وتكون هذا
 مثلا فيقول الخالك في العلم بهذا او علمه في هذا او علمه في هذا او علمه في هذا
 اجتماعا كان امرهم مكنيا ولهذا ما اضطر الى العلم بهذا الاجتماعات فتر كان تتم
 غير مختلط في علمه بل في علمه على شرايط المدينة وقدره من من شدة الانفصال على
 اجتماع فقط فانه يتجلى على غير هذا الشدة من الناس علة لان الناس مع ذلك
 فلا بد ان العلم اجتماع ومن شبه بالمدينين فلذا كان الامر ظاهرا فلا بد في وجود
 وقوله من شدة المشاركة في العمل في ذلك من سائر الاسباب التي يكون له ولا بد
 في المعاملة من سنة وعمل ولا بد من سنة وعمل من سائر الاسباب التي يكون له ولا بد
 هذا حيث يجوز ان يحاط الناس ويلزمهم السنة ولا بد من ان يكون هذا الانسان فيكون
 ان يترك الناس وان الله في ذلك مختلفون ويرى كل واحد منهم بالعدل او ما عليه ظاهرا
 وهذا الانسان في ان يترك في ذلك مختلفون ويرى كل واحد منهم بالعدل او ما عليه ظاهرا
 على الانتظار وعلى الحاجتين وتغير الامر من العاديين واشياء اخرى من الناس التي
 لا تفرق في بقائها في البقاء وجود الانسان في الصالح لان ليس في ذلك من كماله فيكون
 فلا يجوز ان يكون العناية الاولى في بعض تلك المنافع ولا يفهم هذه التي هي اشياء لان يكون
 وان يكون الهدى الاول والملك بعد علم ذلك لا يعلم هذا لان يكون ما جرت في
 نظام الامر المكنون وجوده الضمني حصوله لغير نظام المكنون لا يوجد فيكون ذلك
 لا يوجد وهو متعلق بوجوده حتى على وجوده من خارجا فان يكون هو واجب
 ان يكون انسانا وليس ان يكون له خصوصية ليست لسائر الناس حتى يستنصر الناس
 امر الامور من غيرهم فيكون له المجرى ان القاضية ان هذا الانسان اذا وجد
 عند الناس في امورهم شأنا باذنا الله تعالى وامرهم ووجه ان الله المفضل من عليه
 ويكون افضل الاول ما كانت نفعه اياهم بان لهم ان يامنوا واحدا فلهذا والله اعلم
 بالامر والعلانية وانما من جندنا يطالع امره فانه يجب ان يكون الامر له الحق وان

ينقل

ولا يتم

الناس

من و محمد و

لاشبه

1

[illegible]

والله اعلم

95

والعبادة كذا والامانة فيها والصدق كذا يكون الامانة فاعمال البر والحق والعدل
يقال لهم ان هذا العمل يقربنا الى الله ثم يستوي حال الجاهل والكريم وان يكون نال الاعمال
بالمقدرة على هذه الصفة هذه الاعمال مثل العبادات المفروضة على الناس والمحب
ان يكون بهتان والبهتان اما ان يكون محركات واما اعدام محركات فبعض المحركات
المحركات مثل الصلوات واما اعدام المحركات فمثل الصوم فانه لو كان من غير عيب
فانه يخرج من الطبيعة نحو كساد وابتداء صاحب من الغنى من جهة الله وليس هذا
في كذا بل يخرج من هذه القربة الى الله تعالى ويجوز ان يكون في هذه الاعمال
اخرى كقربة السنة ونحوها ايضا من العبادات والبر والحق والعدل والعدل
الجميع على ان يعين المواضع من البر والحق والعدل المواضع للعبادة والله اعلم الله تعالى
اعمال ما لا يفيده الناس ان في ذلك الله عز وجل مثل القربان فاما ما يعين وهذا الباب معرفة
شدة قوة والموضع الذي معرفة وهذا الباب هو الشفعة فاما ما هو الشفعة ومكة
فانه نذكره ايضا وذكره في الشفعة المذكورة تالية لذلك الله عز وجل والمداوى والعدايات
ان يكون نصب العين الله كذا في الجواهر ان يعرض اليه ما يجره وجبان يكون في شدة
العبادات من وجهه وما يعرض توبة الله تعالى وما يحاسبه ما يحاسبه وما يبر اليه ما يبر اليه
وبعد ما هو الصواب في ان العمل في الاعمال التي يستعملها الصلوات ما جرت العادة من
الانسان نفسه في هذه الاعمال الانسان من الطهارة والشفقة والبر على الطهارة والشفقة
سنة الله وان في عمله ما جرت العادة بما هو من نفسه في هذه الاعمال من السكون والشفقة
وعرض الصلوات في الاعمال المذكورة في الاطراف والاضطراب وكذا الدين في كل وقت ومن اوقات
العبادة او ايام ومعرفة هذا الاعمال في الشريعة في موضع ذكره عز وجل في انهم
يقيمون طهر الشئ بالسن والاشرايع في ذلك وان لم يكن علم من هذه المذكورات اناس جميع
ذلك مع انهم اقرؤا وقربوا وصمموا في المعاد شفعة عظيمة فيها تنزيه انهم في طهر
واما الخاصة فكل شفعة هذه الاشياء اسم في المعاد فذكرنا اعمال المعاد المنيرة والشفقة
ان السعادة في الاخرة مكتسبة فتنزه النفس من هذه الاعمال كتاب الحيات ابدية
المعاد كساب السعادة وهذا التنزه يحصل باحراق وسكون والاعتقاد والمحب
يكتب على اعمال من شأنها ان تنزه النفس من البدن والحس وبهم يدبرها الدين الذي لها اذا

الإمام محمد بن عبد الله

كانت كثيرة الدجوع التي تهاجمهم من الاعداء البدنية واما كعادتك وعجبتك الصلابة
 خارج عن عادة الضمير بل هي مال الظنفة فانه تصيب البدن والقلوب والدم لاوتها
 من الامتلاء والكسور وقصر العنقا واحقاد الميزان والجنابا كمن يتنكر في الكسابة لغرض
 من اللذات البهيمية معرض على القسر الجلود لذلك الميزان ذكر الله عز وجل والمكة سقر الله
 وعلم السعدت شاة نام استيتمت لذلك فيه منة الاجماع من هذا البدن والشر له ولكه
 القسط على البدن فلا ينفعه فاجرت عليه اليتم الصلابة في شدة منة في طهيرة وملكه تفرها
 وكما في هذه الازمنة من كل وجه فذلك انفس القبول ان الحسنة في بعض الشيات
 فانه لم هذا الصلابة من الانسان استغنى منك الاشياء المحزنة لئلا يعرض لها خلق
 شديد الاستعداد للصلابة في السعادة بعد المداومة البدنية وهذه الاشياء في بعض اهل
 ولهم في هذا الفرض من الله عز وجل كان مع الحسنة في كل فعل ان يذكر الله ثم
 عز وجل وان بعد ما كان في هذه الذكر وهو كيف اذا استعمله من ان هذا ان النبي من عند
 وهو في حال الله واجبة المكة الالهية ارساله وان جميع ما يشاء فانه هو واجبه من عند الله
 ان يستعان ما جئت من عند الله والنبي في هذه من عند الله ان هو من الله ويكون العاقبة في
 العبادات العابدية وما يسميهم التمسك الشريعة التي هي اصيل عبوديتهم وما هم من عند

عند

من الله تعالى بركاتهم فهذا الانسان هو الذي يكره
 احوال الناس على انهم اسباب عيبتهم
 على معادهم وهو انهم يميزون
 سائر الناس بآلهة من الهة
 اذ هو العبد والملتزم من كماله

الصلابة
 من الله تعالى بركاتهم فهذا الانسان هو الذي يكره
 احوال الناس على انهم اسباب عيبتهم
 على معادهم وهو انهم يميزون
 سائر الناس بآلهة من الهة
 اذ هو العبد والملتزم من كماله

من الله تعالى بركاتهم فهذا الانسان هو الذي يكره
 احوال الناس على انهم اسباب عيبتهم
 على معادهم وهو انهم يميزون
 سائر الناس بآلهة من الهة
 اذ هو العبد والملتزم من كماله

کتابخانه
مخطوطات

۹۷

May 2

والتقى مع وزير العدل في ١٢ من الشهر نفسه

چکری

طريقه

مقدم

اکثرین

م. ج. ١٠٠٠

10

صورت این اختلاف

معلوم شود و این سبب این اختلاف را بقدر اول و آخر این شکل معلوم شود
که گشت و اما اختلاف چهارم اختلافی بود که از قیاس وضع ماه منطقه معلوم شد
چون ماه منطقه شد و بر این منطقه بود و در سطح منطقه و خارج مرکز منطقه
خارج مرکز و سطح منطقه و این سبب ماه منطقه شد و سطح منطقه و این سبب
تفاوت و این منطقه و این سبب تفاوت بود که قیاس از قطب ماه بود که در منطقه
آن نقطه از مثل موضع ماه بود قیاس از قطب ماه بود و چون قیاس بود که قیاس
کنیم که از قطب ماه بود و منطقه مثل سطح و وضع ماه بود قیاس از قطب ماه بود
سطح منطقه البروج باشد و این موضع حقیقی ماه بود و این سبب از آن نقطه از
منطقه مثل تفاوت باشد از تفاوت اختلاف چهارم باشد و در هر نقطه حقیقی
تقاطع مثل صراط که از او بر می آید و در هر نقطه از این تفاوت عرض در
شمال و جنوب این اختلاف بود و چون موضع ماه قیاس بود و قطب ماه
نقطه بود و ماه از منطقه مثل از قطب ماه بود که قطب مثل بود و عرض ماه بود و این
دو یکی از حال و جنوب از آن بود و چون قیاس بود و این سبب تفاوت بود که قیاس
قیاس خارج مرکز باشد و قیاس از قطب باشد و منطقه البروج
و این اختلاف وسطی بودند و چون از قطب قیاس کردیم و در میان آن نقطه مرکز
تفاوت بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
بر خلاف قولی که در هر دو از قیاس حاصل شد و وسط افتاب از آن نقطه
بر قولی که در هر دو از قیاس حاصل شد و وسط افتاب از آن نقطه
وسط افتاب از هر دو بود و در هر دو از قیاس حاصل شد و وسط افتاب از آن نقطه
و همیشه از این میان بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
وسط افتاب رست و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
باشد و چون هر دو نقطه در قطع کنند و مقابل وسط هر دو است و این سبب تفاوت بود
استقبال وسطی بودند و باید که قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
وسط همیشه مرکز بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود

اجتماع استقبال و ترسیم حقیقی از هر یک از قیاس قیاسی باشد و این اختلاف
مذکور اختلاف اول در ذره و در بعضی موجود بود و در بعضی وسطی بود و این سبب تفاوت بود
بود و این اختلاف و در اجتماع استقبال و سطحی موجود بود و در سطحی بود و این سبب تفاوت بود
بود و این اختلاف بود و در هر چهار موضع موجود بود و در هر چهار موضع و این سبب تفاوت بود
افتاب تفاوت باشد و این اختلاف چهارم بود که قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
و چون در هر دو از این سبب تفاوت بود و صورت افتاب و این سبب تفاوت بود

و باید دانست که چون از هر عرضی بود که در هر نقطه تقاطع آن بود
با قطب از هر موضع اولی باشد و قطب ماه بود که میان موضع اولی و میان نقطه
او و خارج مرکز باشد و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
نقطه او و خط خط که از هر یک از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
باشد و موضع نصف آن قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
میان موضع اولی و خط خط که از هر یک از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود
نقطه او و خط خط که از هر یک از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود و قیاس از قطب ماه بود و این سبب تفاوت بود

دایم
صاعد

محمد بن قاسم

مركزی و مانند مثل تمام هر دو نقطه که از او اس و فسخ شوند و این در اول و افلا
مایل علی و خوانند و غایت بعد این فلا از فلا مثل است و نیز چنانکه گفته شد
و این حرکت که در این گفته برخلاف اولی باشد و نیز حرکت اوج حامل خوانند از آن حرکت
در اوج ان فلا هم خوانند و حرکت که در اوج حامل باشد در دو قطر غیر افلا
مذکور و منقطع شود در سطح منقطع و در اول و در وسط و در آخر حرکت که مرکز افلا
باشد و این حرکت که در نقطه افلا حرکت می باشد و در حرکت که در مرکز فلا حرکت می
منقطع حامل باشد و نم کند حرکت که در مرکز اوج حامل باشد و منقطع حرکت که
افلا باشد و از موضع اوج مدبر و در وسط افلا باشد و چون اوج مدبر حرکت
کند عدا و مانند منقطع حرکت که مرکز افلا حرکت می کند و در خوانند و از نقطه که
اوج مدبر از افلا حرکت می کند و در وسط افلا از این حرکت که در اوج مدبر همیشه
اوج مدبر میان اوج حامل و مرکز مذکور باشد همچنانکه در اول گفته شد و اوج مدبر
و منقطع حرکت که در اوج حامل رسد و در وتر و اوج منقطع حامل رسد
چون در اوج مدبر که در اوج حامل باشد و حرکت که در اوج مدبر رسد و بعد از آن
مرکز عالی و در منقطع حرکت که در اوج حامل باشد و منقطع حرکت که در اوج
بعدی باشد و مرکز اوج مدبر است اما در بعد اوج منقطع و خلافی و غیره و سیان
است که مرکز حامل قمر مرکز حامل حرکت می کند پس در دو قطر جدا جدا و متساوی
بود و مرکز حامل عدا و مرکز مدبر که در یک قطر جدا جدا و از مرکز مدبر در دو قطر
متساوی بود اما از مرکز عالی و متساوی نباشد بلکه از مرکز مدبر است مرکز مدبر باشد
دو در بود از مرکز که مقابل او بود و در وتر و مرکز منقطع حامل است
هم بعد از آن بود که اوج مدبر که مرکز مذکور در عدا و در وتر و اوج مدبر
باشد و در دو قطر منقطع حامل و مرکز منقطع حامل بود افلا که از عدا
مورث شود و این در دو قطر اوج مدبر باشد از دو جانب و مرکز حامل مدبر
که از این دو قطر که مرکز حامل مدبر از عدا و مرکز مدبر که در خلاف توانی
حرکت مدبر و از عدا افلا حامل مرکز حامل عدا خوانند و مرکز مدبر و عدا
بر منقطع حامل و توانی نقطه و سوا باشد که از مرکز مدبر عدا خوانند و این نقطه

4

فانها كبرياء

五

[illegible]

فصل در بیان خصوصیات زمین
 مبحث در مصلحت الارض که میگوید که در این زمین که در میان آسمانست
 بجای که زمین را در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین
 عالم خود اندامی را بگوید که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین
 هر دو که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 از جانب مقابل آفتاب حادث شود و هرگاه که در این زمین که در میان آسمانست
 سطحی که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 قطع کند و این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 سایر غیر سایر این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 در حقیقت در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 بجهت مصلحت و مختلف باشد و چون در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 اگر ماه را در وقت استعمال می عرض بود که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 زمین که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 و این را که اصل شود و اگر عرض بود و از نصف قطره این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 دایره ما را که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 ماه از داخل این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 و بعد از نصف قطره این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 نیمه محض شود و اگر از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 نیمه قطره محض شود و اگر از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 آنجا که عرض صافی نصف القطرین باشد و بعد از آنکه در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 بود و این مقدار در خصوص باشد که چون از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 مساوی است و اگر زیادت بود و مساوی است و اگر زیادت بود و مساوی است و اگر زیادت بود و مساوی است
 بود که فضل بر ماه و سایر آفتاب از فضل این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 از فضل که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 هم از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست

زمین

زمین بدانکه از زمین دور است و این که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 که فاعله اجزای عظمی زمین باشد و در نقطه بعد از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 که آفتاب از زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 می شود و چون نسبت به فروع قدری در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست
 در میان این مکان باشد و تفاوت در مسافت ابتدا و انتها و در مسافت ابتدا و انتها و در مسافت ابتدا و انتها
 اوضاع زمین باشد و ماه در این وقت یعنی شرقی باشد و از شب بیدار و در این وقت یعنی شرقی باشد و از شب بیدار
 باغی که در این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست که از این زمین که در میان آسمانست

صاحب را

البرغوان

15

و این تفاوت را اختلافی منظر گویند و در باب اول ارتفاع غرض است و هرگاه که دیواره ارتفاع غرض
السماء رویت باشد موضع هر دو نقطه از منطقه البروج یک باشد و این بسبب این اختلاف
در طول تفاوت و بقدر اختلاف منظر در دیواره ارتفاع اختلاف در عرض نماید و در غیر
از صورت در طول تفاوت باشد و در نصف شرقی موضع مری در طول برابر و در نصف
از موضع حقیقی در نصف غربی مقدم بود از جهت آنکه همیشه موضع مری باقی در یک
از موضع حقیقی بود و هرگاه که منطقه البروج مستقیم باشد و دیواره ارتفاع یکی
شود مری که بر منطقه البروج بود اختلاف منظر او در دیواره ارتفاع اختلاف منظر او
در طول آنها بود و غیر آن بود و موضع مری در طول او هم در عرض و در شهرها یا چون
کوچه منطقه البروج مری در جنوب باشد از سمت دایره مری کوچه عرض او جنوبی
باشد عرض مری او بقدر مجموع عرض حقیقی و اختلاف عرض باشد و کوچه او عرض مری
مرئی او جنوبی بود بقدر اختلاف عرض آنها و کوچه او عرض شمالی بود اگر عرض حقیقی او
بیشتر از اختلاف عرض بود عرض او شمالی بود و بقدر فصل عرض حقیقی و اختلاف عرض او
حقیقی او کمتر از اختلاف عرض باشد عرض او جنوبی باشد بقدر فصل اختلاف عرض مری

را که در دستاوی باشد
او بلند و روح هوشمند
صبر

انقدر که بخت چو در دایره خود و خسوف که بان نشان داشت باقی بود ممکن بود
 چنانچه باین دو موضع که عقد حرکت کردی از دست و چنانچه در کتب نجومی و در
 در هر کوزه هر از این مقدار کمتر شود از مقدار و در هر کوزه کمتر شود و در وقت
 هفت ماه حرکت آنها بنابر این بود پس اگر در وقت اول خسوف بود و هفت ماهی
 دوم از خسوف رکن داشته باشد و باین سبب خسوف که در میان هر دو وقت باقی
 بود ممکن بود اما در خسوف ممکن بود بنظر آنکه خسوف اول جز از هفت ماه کمتر بود
 و خسوف دوم بعد از آن هم قریب از مقدار خسوف باشد که در خسوف اول بر آن رسیده
 باشد و در خسوف دوم از آن گذشته ممکن بود و میان خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 که از وقت باشد و در وقت است و خسوف ممکن بود از آن غایت و در وقت
 اند و باین عقد که کمتر از هفت ماه در هر یک است و در وقت که در وقت است و در وقت
 که در وقت است و خسوف و خسوف از آن عقد ممکن بود و خسوف و خسوف و خسوف
 که کمتر از هفت ماه و باین وقت که کمتر از هفت ماه و در وقت که کمتر از هفت ماه
 شش ماه و خسوف که کمتر از هفت ماه و در وقت که کمتر از هفت ماه و در وقت
 عرض شمالی در بلدان شمالی که در وقت خسوف بود و در بلدان جنوبی که در وقت
 اقلیم چهارم از انفاق شمالی که خسوف و خسوف در وقت است و در وقت خسوف و خسوف
 عرض باشد و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 دو و خسوف ممکن بود که در وقت خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 که در وقت خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 از احتراق و در وقت خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 و در وقت خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 شوند و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 نزدیک و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 و در وقت خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 در وقت خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 ظهور که از آن بود که در وقت خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف

که خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 در خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 در خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 در خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 اند و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 در خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 که خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 مانند اسد و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 در خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 بخار و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 بود و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 رسد و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 بوقت اول ظهور و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 و از خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 از آن خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 باشد و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 او از خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 اقبال و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 که در خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 ظهور و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 باجم علی و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف
 چنانکه خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف و خسوف

Handwritten text in Arabic script, likely a continuation of the text from the previous page, written in a cursive style.

فصل ششم در خواص یک یا بقعه از اشیاء افاق یا به اماره
آفتاب که عرض از ارض میل کنی و مدار که به خطها و او از معدل النهار بقدر عرض بلد
باشد و جانب قطب ظاهر است داس بگذرد و نظایر آن مقدار در دیگر جانب است و میل
که عرضی است داس و در زمین بگذرد و چون عرض اماره او کمتر از میل کنی و در یک
از آن دو مدار افلاک البروج را قطع کند و نقطه که بدان دو نقطه از قطب مساوی و دور
چون آفتاب هر یکی از آن دو نقطه رسد که است لری کند در زمین دان و در سطح شخصی
سایه نبود و امدام که دوران قمر کند و کیان آن دو نقطه در جانب قطب ظاهر آفتاب باشد
سمت داس در جانب قطب ظاهر گذرد و سایه در جانب قطب خفی افتد و رباقی قال
البروج از جانب قطب خفی گذرد و سایه از جانب قطب ظاهر افتد و دو قطب فلک البروج
طلوع و غروب بود و امدام که نصف النهار آن قمر گذرد و در جهت قطب ظاهر گذرد
قوسی که از جانب قطب ظاهر بود جهت لایض بود و دیگر قوس فوق الارض و در آن دو
وقت که آفتاب بر سمت داس بود قطب ما فلک البروج همراقت باشد و از ارتفاع آفتاب
در نقطه او غایت بود یک در جهت قطب ظاهر و ایا راع پیش نبود و دیگر جهت
قطب خفی و آن کمتر بود و ثابت آن واضح در آن قرار زد و دیگر فصلها بود و در میان
فتوری باشد که مدار البروج جدا افتاد از سمت داس بقدر دس و امداد و ارتفاع که
عرض از مساوی میل کنی باشد و مدار مستقیم که در جهت قطب ظاهر بود جهت داس بگذرد
و مدار دیگر مستقیم است و میل از ارتفاع آفتاب که غایت پیش نبود و در جانب قطب

و چون حرکت اولی که در این میزان و عقرب در مستوی و لغز اولی شود
 مستوی باشد جزو این میزان طلوع از طلوع اعتدال و در این طلوع
 جزوی که پیش از طلوع و جنوب نو که در هر روز در این میزان طلوع اعتدال
 در این میزان طلوع جزوی که پیش از طلوع و شمال نو که در هر روز در این میزان
 مشرق از جانب جنوب و سمت غرب از شمال تا چون طلوع اولی و اوقاف
 و سمت غرب مشرق نقطه جنوب رسیده باشد اولی و اوقاف طلوع جنوب شود
 و در این طلوع اولی و اوقاف طلوع شمال شود و در طلوع طلوع طلوع طلوع
 بعد طلوع طلوع اولی و اوقاف طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 و بعد از این چون حرکت کند اولی و اوقاف
 از نقطه شمال تا وقتی که طلوع
 جانب شرقی و طلوع طلوع طلوع
 او به سمت باشد از اوقاف طلوع
 در جهت طلوع طلوع طلوع
 چنانچه در جهت طلوع طلوع
 تر و در جهت طلوع طلوع
 که در طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 اعتدال نو که در جهت طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع

جانب

مخرج و از نقطه جنوب و در این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 اعتدال نو که در جهت طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 عقرب و در این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 محل طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 ظاهر از طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 کمتر رسیده باشد و در این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع
 و این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 بر نصف النهار و در این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع

و بعد از این حرکت اولی که در جهت طلوع طلوع طلوع طلوع
 طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 مایل به جنوب و در این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 شود و در این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 نشود و در این میزان طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 جنوب یا طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع
 شمال یا طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع طلوع

[illegible]

مردن خطا نشان از تصدیق و موافقت و تقاضای هر شش از وی غیر از این بودی
و کتابی که در آن ساعت از صبح بر شش افق شرقی باشد و در آن ساعت بر شش افق
غربی و شش هم برین قیاس و این نیز از آن بود که شش ساعت و پنج موضع از هر یک سطح زمین
صیغ و شش از این فاصله باشد **که نیست و خود** و بعد از ساعت طالع و پنج
در افق از بعد از النهار و قبل از اروج بیست و یک در هر نقطه از هر دو قطر مختلف
دارند طالع و غیره و بعد از این مقدار و پنج از افق بر خطی باشد و از
خط استوا و این خط از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
شود و از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
یازده و یک میان افق و بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
البرج که بر خطی باشد و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
النهار و پنج میان خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
برای و بعد از اوج از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
برای و پنج میان خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
در خط افق از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
باشد و پنج میان خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
در خط افق از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
ان خط افق از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
در خط افق از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
الاقلاب باشد و هر یک از این باشد از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
چهار و شش در خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
و هر یک از این باشد از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
که خط افق از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
برای و هر یک از این باشد از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
النهار و از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد
دو و از خط افق از بعد از اوج و از خط اوج از بعد از اوج بر خطی باشد

القانون

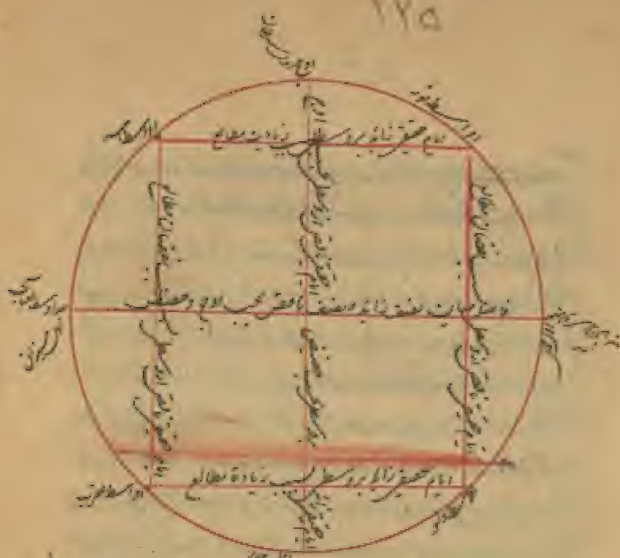
[illegible]

[illegible]

نصف الدنيا

کتابخانه

در صفحۀ الهام آن روز مخدّمند و از آنجا پیدا نمائید و مقادیر زیادت و نقصان آن
روز که می یابید که آنجا بدست آمده و این مقرب با او اخذ و بواسطه بدست آمدن حقیقۀ آیام و طی
بیشتر که کمتر و اگر روزی بزرگتر باشد از دو وقتی نباید بود و وقتی ناقص اهل علم بیشتر
او اخذ و لو اختیار کرده اند و این همیشه آیام حقیقی از آیام وسطی این اعتبار ناقص بود
اما اگر بدین اشیاء نزو وقت و حلول آفتاب با قوتی قشری باشد تفاوت بسیار آفتاب با تفاوت
سطح عالم بود و قوتی که خواسته اند که باید که در تفاوت آفتاب در صفحۀ اوجی بعضی
با نصف و سطحی از جزیست و تفاوت و سطح در صفحۀ سطحی از این نصف و سطحی
تقدیر الهام که بود و اکنون که اوج نزدیک باشد از این صفی است در سطح و سطحی
اختلاف و بدین تقدیر الهام حقیقی از وسطی کمتر باشد و در سطحی بعضی فضل
تقدیر الهام بدین اختلافی بیشتر و در سطحی جمع بدین اختلافی و بدین تقدیر
الهام بیشتر و در سطحی ششوی فضل بدین تقدیر الهام بدین اختلافی کمتر و نسبت به
مقادیر تقدیر الهام را می یابید که تفاوت اعتبار و تکرار و اگر بدین اشیاء نزو
وقت و وصول آفتاب با قوتی قشری باشد تفاوت تقدیر آیام نصف سطحی از این
زیادت و نقصان عکس این باشد که در قوتی و اشیاء آن باشد که در سطح
و تکراریات مبرین قاسم که تکریم باید که **باب بیست و هفتم** در تکریم

ساعات

اول روز کرم

۱۰۰

کردن اعتبار ماه یعنی حساب اوسط و اصطلاح صاحب اسامی بود از آن که طالع
 کردن است و اصولی بیدارند از اهل ال بود از امر ماه نهادند و بعضی ماهی می روزه
 یا کسی که یک روز باشد از آن می یادند و خود و بعضی از آنها که طالع شهر کردند اجتماع
 اول ماه نهادند و اهل حساب که حساب اوسط کردند از ماهی می روزه یک که یک روز باشد
 و یکی که زیاد بود و وقت جمع می شود و یک روز می شود و از اینها یک روز و از اینها
 و یکی که زیاد بود و وقت جمع می شود و یک روز می شود و از اینها یک روز و از اینها
 و از اینها یک روز و از اینها یک روز و از اینها یک روز و از اینها یک روز و از اینها
 بعضی که بیشتر است از روز و از اینها یک روز و از اینها یک روز و از اینها یک روز
 سال افزون و بعضی که در بعضی حساب کردند و هر چه سال یک روز و از اینها یک روز
 از آن یکس می خوانند و چون ماه قمری سال شمسی نیست در هند سال ماز و در کوی
 زیلات بود و بعضی از آن گفتند که در هند و از ده ماه سال گذشت و بعضی از آن که در
 جیب می می شد و در سال اوسالهای قمری در می یافتند و سال سبز و ماهی
 کبرند و هر چه در افع اصطلاحات چهار ست و اصول از آنجا است که گفتند و در بعضی
 سالها از اینها تعبیر کنند که از اینها تاریخ خوانند و نمود ماه و سال از اینها تاریخ
 بود و بعد از وقت از حدیث شهر و یا شهر از اینها تاریخ خوانند و از اینها تاریخ خوانند
 جمله اوسری مشهور که هر که از اینها سال این و هر چه در کار در عا و در عا و در عا
 سالها و روزها متوسط کردند و درین روزگار از تاریخ که شهر است تاریخ و روز
 تاریخ و تاریخ و تاریخ و تاریخ و تاریخ و تاریخ و تاریخ و تاریخ و تاریخ و تاریخ
 از آن ماه اسکنند و روزی است و سال شمسی اصطلاح هر چه سال یکس و ماهها
 که سال اول و از ده ماه که شهر است از اینها ماهها هفت ماهی و یک ماهی و یک
 روز باشد و هر ماهی می روزه و از اینها یک روز و از اینها یک روز و از اینها یک روز
 است و در روز اول تاریخ و روز و شب و از اینها تاریخ و از اینها تاریخ و از اینها
 بر وقت اهل الاست و از اینها تاریخ و از اینها تاریخ و از اینها تاریخ و از اینها
 و ماهها اعتبار اول و از اینها تاریخ و از اینها تاریخ و از اینها تاریخ و از اینها
 و در ماه قمری که هر که در روز و در روز و در روز و در روز و در روز و در روز

یعنی چون مکان اولی که منتهی قال بود متحرک شود و متحرک مکان منتهی بود و از آنرا لازم
 نم سطر و مساعده و حرکت را بدو حرکت او چند این دو حرکتی شود ضعیف تر می شود تا معدوم
 شود و بعد از آن نهید این مقدار که می بیند فلان مقدار اولی که حرکتی که در این اولی
 منطقه بود و قطب منطقه او را معادل النهار گویند و قطب او را دو قطب که اولی و دو
 قطب معادل النهار و این دایره را از آن جهت دایره معادل النهار گویند که چون آفتاب بدین
 دایره رسد روز و شب یکسان شود و هر نقطه را از بسط که در سیاس این حرکتی موازی
 معادل النهار صاف شود از مدارات و مدارات بری خوانند و این دایره مدارات
 بری یکی افلاک و نجوم باید که چون حرکت او را معادل النهار است چون اخبار فلان البروج
 و حرکت او کرده اند منطقه دیگر مادی شود که منطقه معادل النهار منطقه بود در
 دو موضع از منطقه افلاک البروج خوانند منطقه البروج و دو قطب که از دو قطب
 معادل النهار در دو جهت متبادله بود و قطب فلان البروج خوانند سطح معادل النهار
 و فلان البروج یکدیگر را سطح برین و آباء حاده و منفرجه کنند و غایت بعد میان دو
 غایت بعد بود میان دو قطب از ارمیل اعظم و میل کل گویند و هر کوی را که دایره ای بود
 موازی منطقه البروج از آنرا مدارات عرض خوانند چون دایره تصور کنند که هر چهار
 قطب که از دو یعنی دو قطب معادل النهار و دو قطب فلان البروج هر از این غایت حد میان
 دو منطقه نیز یکدیگر و این دایره را مدار و افلاک یا عرض خوانند و دو قطب این دایره دو
 نقاط بود میان معادل النهار و فلان البروج و سطح این دایره و سطح دایره اولی و آباء
 قائمه بود و فلان البروج و معادل النهار برین دایره چهار قسم متساوی شود یعنی بری
 و بری و صغری و بزرگ و ربع از معادل النهار شمالی بود و بری و صغری و بری و بزرگ و ربع
 دوی ربع جنوبی بود و دو نقطه تقاطع که میان معادل النهار و فلان البروج بود از آنرا دو
 اعتدال خوانند یکی آنکه آفتاب بدو رسد و جانب شمال شود از اعتدال بری گویند
 و دیگر آن اعتدال خریفی و دو نقطه تقاطع که میان دایره مدار و فلان البروج بود و دو
 اعتدال گویند شمالی صغری جنوبی و قوسی که از ابرو مدار میان دو منطقه
 اعتدال ارمیل کل گویند و مساوی قوسی بود که میان دو قطب افتاد و این میان یک
 اعتدال و قطب دیگر منطقه از انعام میل کل خوانند چون اجزاء هر دایره و سیصد و

چون حرکتی

جزو که در میل کل از حد مساوی دیگر نشانگران که باشد و تمام میل کل بود و در
 از مدار که در حد مساوی که اند که **ج** باشد اند و قطب بری **ک** باشد یا از سمت
 و دیگر از **ک** که گرفته اند صاف می خوانند که **ج** چون این تفاوت را بر قوسی
 و قوسی و در وقت تقاطع اما نا این دو منطقه یکدیگر نیز و یکدیگر می شود پس اگر این
 بود حال از دو موضع خالی نبود و در یک سدن انسان بخدی رسد که یکدیگر معلوم بود
 باز و در مسدود و هر دو متساوی باشد و در دایره که در یکدیگر رسد نصف عالمی
 از بر وجه جنوبی بود و نصف جنوبی شمالی و یا در یک سدن انسان را از این دو حرکتی
 اخبار رسد از اخبار و در وقت که در میان این دو حرکتی و یکدیگر بر وجه جنوبی که در
 ماند که در مدار حرکتی که در بر وجه جنوبی از حال و مرکز و در وجه که معادل النهار
 معادل النهار معلوم کنند دایره تصور کنند که در یک سدن از دو دو قطب معادل النهار
 یکدیگر و سطح او را سطح معادل النهار برین و آباء حاده و منفرجه کنند و غایت بعد میان
 پس این میان از جزو و میان معادل النهار و اخبار بر مدار و بعد از جزو بود و معادل النهار
 و چون از ابرو چهار سطح از البروج و هر یک سطح میان فلان البروج و معادل النهار
 امدار بر ابرو ارمیل او را خوانند از ابرو مسوی یکی بری و یا صغری باشد یکی
 صغری و یکی بزرگ و یکی مدار اولی که در معادل النهار و غایت بعد میان
 نشوند و اگر جزوی که در مرکز است بقرب و بعد از ابرو که در مرکز است حاد و صغری
 که در آن جزو و دو نقطه تقاطع البروج یکدیگر و ابرو امدار و عرض خوانند از این
 میان فلان البروج و معادل النهار افتاد از بر مدار ارمیل کل خوانند و نسبت این
 دایره و فلان البروج و عرض مسدود است میل بود و معادل النهار و حال از ابرو
 مانند حال ابرو میل بود در کثرت افتاد و در محدث و عرض کواکب از بر ابرو
 معلوم شود و از عرض نسبت اطول گویند و طول تقریب خوانند و قوسی بود
 کنار فلان البروج امدار میان نقطه اعتدال بری و نقاط ابرو امدار و فلان البروج
 و اگر کواکب عرض بر میان نقطه اعتدال بری و مرکز کواکب و موضع کواکب و عرض
 از فلان البروج سطح تقاطع فلان البروج بود و ابرو عرض او و عرض او و عرض
 نوزم کنند که فلان البروج مدار و آراء ختم شود متساوی مانند هلوها و جزو

خواهند که او را باطل
 البروج اضافت کنند
 افتاد از بر مدار ابرو
 و عرض او و عرض او
 فلان البروج

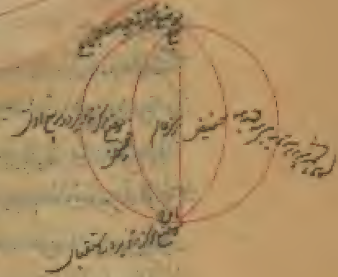

[illegible]

اولا حمل و نقله تا علمه منطقه و مایل و منطقه و مثل افق و صورت و اولاً جهت که خود از و در
سیاه است که اهل این علم را می نامند که و مانند این صورت که جهت و در مرکز و در
در فلک ایل و در سید و اولاً و چون حقیقت فلک حاصل معلوم شود و دیگر احوال که ماه را
تغذیه و در صورت و در اختلاف و در غیر از و بعد از این به هر چه خواست باید دانست

المختصر

[illegible]

از قفس

از نظر فایده ای بعضی از استنباطات و احرازات از افتاد و برتر و در آنکه و غیره
اما هر چون نیز و هر که موافق سیر و سلف است در این امر که در هر دو ادعای اقبال باشد
باید بود و منصف است و در سلف و بعضی در ذره و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
اولی از این منصفانند و بر آنکه و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
سه امتیاز افتاد و آنچه بدین خط که از هر کماله که در هر دو و هر که در هر دو و هر که در هر دو
حادث شود و این تقدیر مفروض و تقدیراتی بود که در این امر که در هر دو و هر که در هر دو و هر که در هر دو
و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
خاتمه راه است و در هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
شیانچه در بعد و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
حالتی و بدین است بدانچه و در هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
وضع حساب که ما به حساب علی اختیار کرده است چه بعد از آنکه و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
بعد فاده است بدانچه و در هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
در بعد و وسط نهاده است بدانچه و در هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
ناقص بود و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
چنانکه و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
و اضعیف است و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
خط قطعی که بدیده و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
مرکز عالم بود که مسامت خط است که بعد از آنکه و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
حاصل بود و در هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
خط صریح و احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
بر هر که در هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
از هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
باید از هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال
و هر چه در هر دو و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال و بعضی در احوال

جهت خضوع است و این عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
دو طرف که در کنار این عقده است و این عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
علاقی عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
و این عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
سوی مرکز باضافت مرکز عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
اندیش همان عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
خاصی که این مرکز را باید از جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
هر مرکز که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
نکته و این عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
خارج از اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
اول این عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
مرکز عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
عرض از زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
آید و این عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
از این عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
حاصل عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
مرکز عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده
خاصی عقده را که در جهت اوج زانو و تقاطع این عقده با این عقده و این عقده

[illegible][illegible]

زیادتر

اصلی و غیره و این حالت را خصوصاً در آنجا که درین حالت که افق در بین
عرضه بر همان آن که که باشند و چون افق را به این منطقه البروج است و درین جای که منطقه را
چیز که زمین هر که منطقه البروج است و هرگاه که در استقبالی بود و او را عرض بود و همان است
افق و زمین افق را بر خودشان حاصل آید و اگر عرض بود از آن جهات آن متغیر شود و پیشتر باشد
و چون افق را بر زمین افق را بر زمین و سایر آنجا که یک محاذی افق را بر زمین متغیر شود و اگر عرض بود
منطقه قطب را بر زمین و سایر آنجا که یک محاذی افق را بر زمین متغیر شود و اگر عرض بود
باشد و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود
چون از منطقه متغیر شود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود
مکن کند و اگر استقبالی باشد و عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود
از جهت آنکه در آنجا که استقبالی باشد و عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود
بر روی افق و در آنجا که استقبالی باشد و عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود
و الله اعلم بالصواب

اما کسوف و خسوف و اینها که در هر ماه که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
از ایشان باشد و هر ماه که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
افق را بر زمین است و این عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود

بود و این عرض بود و این عرض بود و این عرض بود و این عرض بود و این عرض بود و این عرض بود
گاه بود که اجتماع حقیقی بود و غیره و عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود
اجتماع مری افق را بر زمین کسوف و خسوف را در این حالت که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
بعضی از اینها که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
و عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود و اگر عرض بود
مرکز افق را بر زمین کسوف و خسوف را در این حالت که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
دایره صغیر را از دایره صغیر افق را بر زمین کسوف و خسوف را در این حالت که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
بود بعضی از اینها که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
بعضی از اینها که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
که با افق را بر زمین کسوف و خسوف را در این حالت که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
و صورت افق را بر زمین

همانها که در این میان اید و هر ماهی که در هر ماه
چون بر این عقد جمیع اینها اجتماع کنند و هر ماهی که در هر ماه
ما را طرد کند و هر ماهی که در هر ماه

کقطر بران و قوس بران باشد از آنجا بود و نقطه که در فلک البروج باشد همان است که
 در فلک البروج و نقطه که بران باشد از آنجا بود و نقطه که در فلک البروج باشد همان است که
 بود یک نیمه مستوی و یک نیمه معکوس این مستوی بر یک معکوس فرود شود و یک نیمه معکوس بر یک
 مستوی فرود شود و از آنجا که فلک البروج بر یک معکوس بر یک معکوس فرود شود و یک نیمه معکوس بر یک
 ارتفاع از آنجا که ظاهر را در حد بود یکی از آن جلد تر نشود و یکی از آن جزو تر نیاید و چون
 حکایت یک و نیمه که در حد بود در ظاهر از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در حد بود در ظاهر از آنجا که
 نصف النهار بود و فلک البروج و نقطه انقلاب خفیه است که در حد بود در ظاهر از آنجا که نقطه انقلاب
 اعتدال را بران شرقی و غربی قطب فلک البروج ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 جهت انقلاب ظاهر را از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 انقلاب از ارتفاع را در حد بود و یک نقطه اعتدال فرود شود و یکی از آن جزو تر نیاید و یکی از آن
 متصل بود بران را در حد بود و یک نقطه اعتدال فرود شود و یکی از آن جزو تر نیاید و یکی از آن
 اعتدال را در ارتفاع جزو تر نیاید و یک نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 و یکی از آن جزو تر نیاید و یک نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 الظهور در جانب قطب ظاهر و نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 از جهت شرقی از شمال را بران بود و یک نیمه معکوس بر یک معکوس فرود شود و یک نیمه معکوس بر یک
 البروج و قطب فلک البروج و نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 اسفل و اعلی بود بران بود و یک نیمه معکوس بر یک معکوس فرود شود و یک نیمه معکوس بر یک
 افق باشد و یک نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 که تحت آن زمین و متصل و معکوس بران بود و یک نیمه معکوس بر یک معکوس فرود شود و یک نیمه معکوس بر یک
 نزدیکی می شود از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 کبر معکوس هر جزو تر بران بود و یک نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 رسد و قطب فلک البروج بران بود و یک نیمه معکوس بر یک معکوس فرود شود و یک نیمه معکوس بر یک
 فلک البروج در جهت شمال بود و نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 و نصف النهار و نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 انقلاب بران بود و یک نیمه معکوس بر یک معکوس فرود شود و یک نیمه معکوس بر یک

پیوسته بود یک نیمه معکوس طلوع و غروب و یک نقطه قطب ظاهر فلک البروج و یک نقطه انقلاب
 و نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 از نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 همان افق شود و نصف النهار بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 با جنوب و نصف خفیه را بران بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 از زمین بر ارتفاع جزو تر بران بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 مستوی از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 بران بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 افق اول بران بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 در صحن جنوب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 که انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 که در نصف مستوی باشد و از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 شب باشد که از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 مقابل شود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 عرض شهر ثابت رسد یعنی در حد قطب فلک البروج و نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 و در یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 در حد بود و از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 ابتدا الظهور بود و نصفی از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 از یک نقطه که در حد بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 مشرق بود و از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 و شش ماه شب در مقابل از جهت که خفیه بود و در جهت جنوب بود و از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 است و در آن شب که در حد بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 قرص فلک البروج در حد بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود و یک نقطه انقلاب بود
 غلبت شب بود و از آنجا که نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود
 از سطح زمین و نقطه انقلاب ظاهر را در ارتفاع جزو تر بر نصف النهار بود

شمس المطالع بر وجه طالع اجز امعد الله ما

تاریخ

هفتم در بغداد و هند و تحت مشرق در افاق

مکان

طالع

نام

نصف و شش میل و ثلث مایه اسفند بر میل مایه از دایره هر دو اصبع و هر
 شش جو شکم هم از مایه پنبه و در زمین سیست و هم از مایه میل با فطره زمین هفت هزار
 ششصد و سی و شش میل است و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 چنانکه از شش میل و پنبه که است و ساخت سطح زمین این مقدار است **۱۸۳۶۶۰۰**
 و ربع این مقدار سطح زمین است و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 ساخت فطره زمین سیست **۳۸۱۳۲۰۸** و از زمین مقدار سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 میل و ثلث و شش میل و پنبه که است و ساخت سطح زمین این مقدار است و در فطره زمین سیست
 شش جو شکم هم از مایه پنبه و در زمین سیست و هم از مایه میل با فطره زمین هفت هزار
 در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 این مقدار بود **۲۰۴۰۰** قطر **۱۹۶۰۰** مساحت سطح **۳۹۶۰۰** عرض **۳۹۶۰۰**

۳۷۶۰

باب دوم در معرفت کسب جرم

چون در خسوفان ماه که **ماه با زمین** مساوی العرض و الجوه و مختلف الجها
 من الاصل باشد و اصل و در هر جرمه در و بلند تر بود که کمتر که در هر جرمه زمین بود
 بود که از پیشتر بود و از بعد و در جرمه فلک و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 همیشه در بعد ابعالی خارج مرکز باشد و این دلیل است بر آنکه سیاره زمین چنانکه
 از زمین و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 از زمین بود چرا که در پیشتر از فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 بود و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 چون سیاره چنانکه از زمین و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 اگر از زمین بود و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 مساوی زمین بود و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 هم در این فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 سیاره از فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست

جسم

حساب از فطره معلوم شد که از فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 بود و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 طایفه که مایه و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 نصف از عرض مایه در خسوف اول چنانکه در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 دقیقه و کسری معلوم شد که هر شش دقیقه و کسری که در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 فطره مایه در خسوف اول چنانکه در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 که در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 عرض مایه در خسوف اول چنانکه در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 باشد و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 سیاه صبح و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 اصابع نصف فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 دو خسوف بود که در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 دوم نصف فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 اصبع و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 آمد و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 بقدر فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 نصف فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 چنانکه گفت آمد و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 چنانکه گفت آمد و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 شده است که هر دو در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 این فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست
 بقدر فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست و در فطره زمین سیست

نصف

في حل مشكلات المعنفين في الهيئة

[illegible]

2

بماند عرض بلد باشد هر یک که بعد از آن خط بلد النهار مساوی عرض بلد باشد از این
و هر یک که بعد از آن خط بلد النهار بیش از بود ابدی الظهور بود و آنچه بعد از آن کمتر از بود
اودا ظهور بود و غنی باشد بعد عدل النهار در آن نقطه ظاهر شد و بعد از آن که کواکب
در طول او طالع باشد و از آن کواکب زیاد باشد و غنی باشد و از آن کواکب
بیشتر باشد و غنی باشد و هر یک که اودا بعد از آن خط بلد النهار در آن نقطه ظاهر شد
او انکسار بود و کواکب اند و نقطه بعد از آن در آن تمام عرض بلد شود و در آن ابدی
الظهور و ابدی الخط اند و چون قطب فلک البروج بر عرضی قطب عدل النهار حرکت نکند
حرکت نمی آورد و در آن باشد و در عرض خوشی و غنی بود که در آن المیزان و الفلک و این
مجموع عرض بلد بود و در وسط الظهور از جهت آنکه در آن خطی بعد از النهار عرض بلد باشد و بعد
فلک البروج از عرض بلد بر عرضی بود که در آن از آن نقطه المیزان و الفلک و این
بر عرضی باشد و در آن از آن خطی بعد از النهار عرض بلد است قطب فلک البروج باشد
بسیار که اودا و غنی بود و در آن خطی و قطب فلک البروج مقدار فضل عرض بلد بود
کلی و اندک هر یک که جدا از آن خطی بعد از النهار عرض بلد بود و در آن مقدار عرض بلد
فضل عرض بلد بر عرضی باشد و در آن خطی بود و در آن مقدار عرض بلد
افزونی شود و اگر تمام عرض بلد از آن مقدار کمتر بود در مدار آن ابدی الظهور و ابدی
و اگر از آن مقدار بیشتر بود هر یک که در آن خطی باشد و در آن خطی باشد و در آن خطی
خطی که در آن عرض بلد بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی
بلند و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی
عرض بلد و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی
و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی
تمام عرض بلد بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی
رصد و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی
شود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی
و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی بود و در آن خطی

[illegible]

حال بود و در این نسبتها ملاحظه نمائید و چون از مقدار
 کوسین هر زاویه که نسبت نصف قطر او باشد کوسین آن زاویه
 عالم افتد و ترازا است حرکت مرکز او با حرکت مرکز کوسین
 باشد و آن مقدار هر خطی که بتوان کرد که نسبت نصف قطر
 باشد خارج باشد از نسبت بود زیرا که بعد نسبتها حرکت مرکز آن
 نسبت است و نسبت آن مرکز ترازا است حرکت مرکز او با حرکت مرکز
 پس بعد نسبتها حرکت مرکز آن نسبت حرکت مرکز او با حرکت مرکز باشد
 ملاحظه نمودیم و چون مقدار اقصی باشد نصف قطر او هفت و دو و نسبت اقصی آن
 حال اقصی که با مرکز می رسد و نسبت هر یک چون هفت و دو و نسبت آن مرکز
 کنیم یا با مرکز می رسد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 و نسبت نصف قطر آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 و یازده و فیه است و حرکت مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 نسبت مثل است و حرکت مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 پس نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 با خط مانع باشد نسبت حرکت مرکز او با حرکت مرکز باشد و نسبت آن مرکز
 قطر او را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 شود و با مرکز می رسد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 خارج مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 مساوی نسبت حرکت مرکز او با حرکت مرکز باشد و نسبت آن مرکز
 نسبت حرکت مرکز او با حرکت مرکز باشد و نسبت آن مرکز
 باشد نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 مادام که مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 چه نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 که از مرکز عالم باشد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 و چون آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر

او حال بود و در این نسبتها ملاحظه نمائید و چون از مقدار
 کوسین هر زاویه که نسبت نصف قطر او باشد کوسین آن زاویه
 عالم افتد و ترازا است حرکت مرکز او با حرکت مرکز کوسین
 باشد و آن مقدار هر خطی که بتوان کرد که نسبت نصف قطر
 باشد خارج باشد از نسبت بود زیرا که بعد نسبتها حرکت مرکز آن
 نسبت است و نسبت آن مرکز ترازا است حرکت مرکز او با حرکت مرکز
 پس بعد نسبتها حرکت مرکز آن نسبت حرکت مرکز او با حرکت مرکز باشد

عرض ماه چند نصف قطر سایه و نصف قطر سایه قدر و مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 و خسوف و کسوف با مرکز می رسد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 نصف قطر مرکز با مرکز می رسد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 نکند و اگر مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 قطر آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 و نصف قطر مرکز با مرکز می رسد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 دقیق با مرکز می رسد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 قطر آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 باشد و اگر مرکز آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 که از مرکز عالم باشد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 اجتماع حقیقی از کسوف و خسوف با مرکز می رسد و نسبت آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر
 و چون آن مرکز را می بینیم که از مرکز عالم باشد و در هر

اما احکام آن اقسام قسم اول از نصف قوس است که در هر یک از این اقسام
 آنکه در نصف جیب است طول آن باشد از جهت مطالع قضا و قسم دوم از این اقسام
 قوس و هفت و نیم و تقرب و یا مشرب و وجه قضا باشد و قسم سوم بل و ربع قوس
 قوس از نصف است و یا مشرب است که در نصف و وجه قضا باشد و از جهت مطالع
 طول و قسم چهارم از نصف است که در نصف و وجه قضا باشد و از جهت مطالع
 قضا باشد و قسم پنجم از نصف است که در نصف و وجه قضا باشد و از جهت مطالع
 و طول و مطالع باشد و قسم ششم از نصف است که در نصف و وجه قضا باشد و از جهت مطالع
 و طول و مطالع باشد و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 و از جهت ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 اندک و ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 شده است **فصل** در صورتی که در هر یک از این اقسام
 خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 هندی و صورتی که در این اقسام باشد که هندی و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 می باشد خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع

بسم الله

بسم الله الرحمن الرحیم و در هر یک از این اقسام
 و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 می باشد خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع
 خط نصف النهار و راب و از هم ارتفاع سوم و وجه ربع و وجه ربع و وجه ربع

بسم الله

143

[Faint, mostly illegible handwritten text in Arabic script, likely a manuscript or letter.]

170

۲۸

